Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

FAAREVEJLE HØJSKOLE

JUBILÆUMSSKRIFT

FAAREVEJLE HØJSKOLE

1907

1932

KRISTENDOM
KARAKTER
KUNDSKAB

JUBILÆUMSSKRIFT

REDIGERET
AF
C. M. JULIN

19 HOLBÆK AMTSTIDENDES BOGTRYKKERI 32

Omslagstegning af Holger Wiberg. = Fotografierne
er leverede af S. Bay, Asnæs. = Historisk Samfund
for Holbæk Amt har velvilligst
overladt os enkelte af Clicheerne

INDHOLD

J. Andreassen: Da vi begyndte.
C. M. Julin: Da vi fortsatte.
F. K. Damgaard: Skolen og Egnen.
E. V. Gøtzsche: Mindet lader som ingenting —.
Aage Th. Christensen: Mindet.
Josef Blomgren: Min Ungdoms lyse Borg.
Ludv. Olsen: Et halvt Aar paa Faarevejle Højskole.
Ad. Flensmark: En Jubilæumshilsen fra Sønderjylland.
Chr. Tolsgaard: Minder fra min Højskoletid.
Anker Nissen: Til Festen.
H. Wiberg: Tak, at jeg maatte være med.
Carl Jensen: Før Højskolen kom —.
Viggo Bay: Gamle Minder.
C. M. Julin: Bedre frem.

DA VI BEGYNDTE –

Af Sognepræst J. ANDREASSEN

AAR 1907 er Faarevejle Højskoles Begyndelsesaar. Derfor bliver 1932 dens 25 Aars Jubilæumsaar. De to Aarstal danner Rammen om et betydningsfuldt Afsnit af Faarevejle Højskoles Historie.

Al Begyndelse er svær, og meget af det, som i Guds Rige og for dette Riges Sags Skyld blev begyndt her paa Jord, og som blev til Velsignelse, har tit haft svære Fødselsveer og har maattet kæmpe haarde Kampe i Barndomstiden, inden de naaede frem til Mands Modenhed.

Dersom dette engang, naar Faarevejle Højskoles Historie skal skrives, ogsaa kommer til at passe paa denne Skole, saa har vi den Dag i Dag, naar vi nu staar ved de første 25 Aars Slutning, og dermed vel maa sige, at Barndomstiden er til Ende, vistnok Lov til at haabe paa stor Velsignelse for denne Skole. Thi Fødselsveerne var mange, og Begyndelsen var tilvisse svær. Saaledes syntes i alt Fald vi, der fik Lov til at være med til at starte den. Og dog har vi vel ikke Lov til at klage. Vel var der svære Byrder at bære og store Bjerge, som vi skulde over, men vi saa jo dog Guds gode Haand over os og Gerningen saa tit og mangen Gang, og ellers havde Skolen heller ikke staaet der den Dag i Dag. Mangt et Arbejde i Guds Riges store Husholdning har haft langt sværere Startningsvanskeligheder, end vi havde.

Og nu vil vi paa Jubilæumsdagen sige et »B e d r e f r e m« til hinanden og en Tak for alt, hvad vi fik i de 25 Aar, som gik.

* * *

Da Spørgsmaalet om Faarevejle Højskoles Oprettelse første Gang kom til mig, sad jeg inde i København og forberedte mig til en ny Gerning efter at have afhændet Nr. Nissum Se-

minarium og Højskole. Hvad jeg den Gang sigtede imod, ligger uden for denne Sags Belysning. Jeg vil kun sige, at jeg mangen en Gang lige fra mine Barndomsdage havde spejdet imod dette Maal, der efterhaanden var bleven min Yndlingsdrøm, men hver Gang, jeg havde gjort Tilløb til at naa det, var der kommen noget i Vejen. Da jeg saa havde solgt Skolerne i Nr. Nissum, drog jeg til København og tog fat paany. Men heller ikke nu vilde det rigtig glide.

Og nu er jeg ikke i Tvivl om, at Gud vilde have mig igennem nogle — som jeg selv synes — svære Prøvelsens Tider, inden jeg fik Lov til at naa mine Drømmes Maal. Men det forstod jeg ikke den Gang, og det har ikke altid været lige let at kunne sige:

Hvor Gud mig fører, vil jeg gaa,
om Foden saa skal brænde.
Kan jeg det forud ej forstaa,
tilsidst jeg dog skal kende,
at det er idel Trofasthed,
hvor han mig fører op og ned.
Det er min Troes Anker.

* * *

Den 12. December 1906 fik jeg Brev fra en af mine gamle Seminarieelever, den Gang Lærer i Faarevejle, J. P. Petersen, nu Lærer i Starreklinte, at der var Tale om at oprette en Højskole i Odsherred, og om jeg ikke kunde tænke mig at stille mig til dens Tjeneste.

Jeg havde paa dette Tidspunkt været tilbudt forskellige Højskoler, der var til Salg, og jeg var saa langt inde i en Forhandling med Ejeren af Ry Højskole ved Silkeborg, at Købekontrakten var skrevet og alt for saa vidt i Orden; jeg havde bedt om Henstand med den endelige Beslutning fra min Side, inden jeg skrev under. Naar jeg ikke kunde naa det, jeg helst vilde, stod Højskolegerningen for mig som det næstbedste ...

Der var en Husholdningsskole til Salg i Asnæs St., og det var i den Anledning, at nogle Lægmænd i Odsherred havde fattet den Tanke, at det vilde være ønskeligt, om den kunde erhverves til en Indre Missions Højskole. Det var den nu forlængst afdøde Niels Andersen i Sneglerup, der først fremkom med Tanken, og efter at han havde drøftet den med nogle faa

Venner, enedes man om at fremlægge Sagen for Pastor Dyekjær i Faarevejle.

Den 14. December 1905 modtog jeg et Brevkort fra Pastor Dyekjær med Indbydelse til et Møde i Asnæs den 18. samme Maaned, hvor denne Sag skulde drøftes.

Pastor P. C. Dyekjær, der havde været Redaktør af »Kristeligt Dagblad« fra 1. Januar 1898 til 26. Januar 1904, var derefter bleven Sognepræst til Faarevejle og Dragsholm. Han, der tillige var dansk Jurist, var i Besiddelse af ret betydelige Evner og sad inde med megen Viden. Af Temperament var han en Blanding af det sangvinske og det flegmatiske, og hans legemlige Konstitution afgav ham til daglig ikke saa lidt aktiv Energi, som hans virkelystne Tanke havde god Brug for. Hans Kristentro var barnlig tillidsfuld og i god Overensstemmelse dermed var han en elskelig Bønnens Mand.

Den 18. December blev saa det omskrevne Møde afholdt paa den tidligere Husholdningsskole i Asnæs. Til dette Møde var indbudt en Snes Venner af Sagen. Da man nødig vilde skade Haslev Højskole, som nu i saa mange Aar havde været til saa stor Velsignelse blandt Ungdommen paa Sjælland, var Forstander Davidsen indbudt til Mødet.

Husholdningsskolen blev beset, men man var snart enige om, at denne ikke egnede sig til en Højskole. Der skulde bygges og laves saa meget omkring paa den, saa man lige saa godt kunde bygge en helt ny. Og saa var Pladsen ret uheldig til Udvidelse.

Resultatet af Forhandlingen blev dog, at man vilde rejse en Højskole, og at den skulde ligge i Odsherred; derimod blev der intet bestemt om, h v o r i Odsherred den skulde ligge.

Under Forhandlingen kom ogsaa Forstanderspørgsmaalet paa Tale, men da der endnu hverken var valgt Bestyrelse, og Sagen forøvrigt trods alt var ret svævende, blev dette Spørgsmaal foreløbig stillet i Bero. Pastor Dyekjær spurgte mig bag efter, om jeg kunde tænke mig at overtage Pladsen. Men da jeg som før nævnt laa i Forhandlinger med Ry, bad jeg om Betænkningstid, inden jeg udtalte mig nærmere om Sagen.

Den 24. December 1906 sendte jeg en Forespørgsel til det Udvalg, der var blevet dannet paa Mødet den 18. for at arbejde videre paa Sagen. Jeg har ikke nogen Kopi af dette Brev, og det findes ikke i Højskolens Arkiv, jeg kan derfor ikke be-

stemt sige, hvad det gik ud paa i Enkelthederne, men enkelte Ting husker jeg. I Forhandlingsprotokollen staar der under Udvalgsmødet den 30. December: »Det bestemtes at skrive til Forstander Andreassen, at man ikke saa sig i Stand til at give noget Svar paa hans Forslag før end efter et nyt Møde Fredag den 18. Januar«. — Jeg foreslog blandt andet, at dersom der skulde bygges en Skole paa disse Egne, saa burde den trækkes saa langt mod Syd som muligt, helst til Jyderup eller Holbækegnen. Jeg var ret betænkelig ved, at den blev lagt saa langt mod Nord i et afsides Hjørne. —

Sagen var den, at jeg paa Mødet i Asnæs den 18. December havde faaet et stærkt Indtryk af, at hvordan det nu end ellers gik eller ikke gik, saa vilde en Indre Missions Højskole i Odsherred snart være en Kendsgerning. Dette bestemte Indtryk voldte mig i Dagene efter den 18. December mange Betænkeligheder ved at købe Ry Højskole, hvorved der altsaa vilde komme tre Indre Missions Højskoler paa een Gang: Tommerup Højskole var bleven indviet den 3. November 1906, og der stod et Aktieselskab bag Virksomheden, som nok skulde skaffe den økonomiske Basis. Desuden havde man der antaget min tidligere Lærer fra Nr. Nissum, Seminarist og Landbrugskandidat P. Sandbæk som Forstander. Han var født Højskolemand, og jeg vidste, at han var Mand for at kunne drage Ungdommen til sin Skole, naar han blot havde den nødvendige Pengestøtte bag sig. Faarevejle vilde altsaa ogsaa blive et Aktieselskab, og efter den forholdsvis lyse Stemning at dømme, der kom til Orde paa Mødet angaaende den økonomiske Side af Sagen, og efter hvad jeg havde erfaret fra Skolerne i Haslev om Sjællændernes Offervilje og Offerevne, maatte jeg gaa ud fra, at ogsaa denne Skole vilde blive en betydelig Magtfaktor, som jeg maatte regne med, hvis jeg som Privatmand paa samme Tid mødte op med den tredie Indre Missions Højskole. Thi Højskolen i Faarevejle blev ikke startet for min Skyld; den vilde blive rejst, enten man blev enig om mig som dens Forstander eller ikke. Derom var der ingen Tvivl.

Og havde Indre Mission virkelig Ungdom nok til at fylde saa mange Højskoler? Derom tvivlede jeg stærkt; og at være Aarsag til, at det skulde gaa disse Skoler paa samme Maade, som det i flere Aar var gaaet de grundtvigske, at en eller anden af dem skulde gaa under af Mangel paa Tilslutning, hvoriblandt

min egen kunde være lige saa selvskreven som en hvilken som helst anden, kunde jeg ikke bringe over mit Hjerte. Endnu havde Indre Missions Højskoler heldigvis klaret sig pænt med Hensyn til Elevantallet.

At Frygten for Højskolebevægelsen i Odsherred ogsaa gjorde sig gældende andre Steder, derom kan blandt andet læses i »Tommerup Højskole i 25 Aar« Side 19 f.

* * *

Den 30. December 1906 holdt det nedsatte Udvalg Møde hos Missionær Søren Mogensen i Vig. Dette Udvalg, der bestod af Pastor Dyekjær, Tømrer Anders Johansen i Hørve, Missionær Mogensen, Vig, Missionær P. Larsen, Abildøre, Gaardejer Niels Andersen, Sneglerup, Gaardejer Christian Andersen, Faarevejle, Gaardejer Jens Larsen, Skippinge, Gaardejer Peter Christensen, Hørve, og Postmester Schraeder, Nykøbing Sj., tog de første vigtige Beslutninger, og det skyldes dette Udvalg, at Sagen blev fremmet, som den blev. Ved Mødet den 30. December fik Sagen sin første Behandling, uden at nogen endelig Beslutning blev vedtaget. Pastor Dyekjær skrev Dagen efter bl. a. til mig: »Det vedtoges at udsætte Afgørelsen af Sagen til den 18. Januar 1907, paa hvilken Dag, der skal holdes et nyt Møde i Faarevejle«.

Ved Mødet i Faarevejle Præstegaard den 18. Januar 1907 vedtoges ved Afstemning at antage fhv. Forstander J. Andreassen til Forstander for den nye Højskole (6 stemte for, 1 imod, 2 stemte ikke). »Ved Afstemning vedtoges det endvidere med 5 Stemmer mod 4, at Skolen skal ligge i Faarevejle«. Ved samme Møde udfærdigedes den første Indbydelse til Aktietegning.

Men den 31. Januar er der igen Udvalgsmøde, hvor det vedtages at indbyde Indre Missions Venner til et Møde paa Hotellet i Asnæs, hvor Udvalgets Beslutninger vil blive forelagt til Godkendelse. Dette Møde blev afholdt den 6. Februar 1907 og her vedtog man at lade Forsamlingen afgøre, hvor Højskolen skulde ligge i Faarevejle, hvis dette Sogn valgtes, ligesom det vedtoges, at »kun de Mænd, der staar i Indre Missions Samfund, er berettiget til at afgive Stemme ved Mødet«. Forsamlingen kunde frit stemme om Højskolens Beliggenhed enten i Vig, Asnæs eller Faarevejle.

Udfaldet af Afstemningen blev, at Faarevejle fik 50 St.,

Vig 34 og Asnæs 12. Med 32 Stemmer mod 6 vedtoges derefter, at Højskolen skulde ligge i Nærheden af Faarevejle Station.

* * *

Forstander Andreassen.

I Januar 1907 havde jeg planlagt en Rejse til London, særlig for at studere i de bekendte engelske Museer. Denne Rejse vilde jeg nødig opgive, og den tredie Januar sejlede jeg fra Esbjerg til Harwich og ankom næste Dag til London.

De sidste Dage i Maaneden fik jeg Brev hjemme fra, at jeg nu maatte afgive et bestemt Svar, om jeg vilde have Skolen i Ry eller ikke. Jeg var stadig tvivlraadig angaaende Valget. Jeg vilde helst have Ry, hvor jeg helt kunde ordne mig som jeg vilde, men som før bemærket var jeg jo forvisset om, at Faarevejle vilde komme, og hvad saa? — — —

Jeg rejste derfor hjem og havde kort efter en Konference med Pastor Dyekjær om Sagen. Ved denne Lejlighed lagde Pastor D. en Veltalenhed for Dagen, som man sjældent ellers blev Vidne til hos denne Mand, og en Optimisme, Tro paa Gud og Frejdighed i Livssyn, som ikke var noget ualmindeligt hos ham, men som jeg i alt Fald ikke var vidende om paa dette Tidspunkt. Jeg kendte endnu saa grumme lidt til denne i saa mange Maader ejendommelige Personlighed.

Resultatet af vor Forhandling blev, at jeg lovede at tage mod Pladsen.

Jeg har tit siden syntes, at det var mit Livs største Fejltrin. Men muligvis ser Gud helt anderledes paa den Afgørelse.

Saa gik Dagene med at lægge Planer. Der skulde gives Udkast til Tegning. Dette Udkast lavede jeg. Arkitekt Mandrup Poulsen i København blev først foreslaaet som Skolens Arkitekt; han fik mit Udkast til Rentegning.

Skolen skulde efter denne Plan kunne rumme 60 Elever, og Lokalerne og Værelserne var afpasset derefter.

Fru Andreassen.

Den 13. Marts 1907 blev jeg indbudt til at møde ved Faarevejle Station for at se paa forskellige Arealer, der var at faa til Købs til Højskolens Grund. Jeg ankom med Middagstoget til Faarevejle Station og blev straks ført ud til forskellige Arealer paa den flade Lammefjordsbund; men jeg syntes, at de alle saá saa umulige ud. Tilsidst kom vi op paa Flintholm, og for første Gang stod jeg paa denne ejendommelige lille »Ø« i den udtørrede Lammefjord og betragtede den store Flade paa de godt 10,000 Tdr. Land, som her er indvundet fra Havet. Jeg skal ikke skjule, at det var med ejendommelige Følelser, at jeg betragtede den lille »Ø« med dens Omgivelser, thi blandt de Grunde, der var til Salg, og som man havde vist mig, var jeg straks klar over, at her var Stedet, hvor det skulde foregaa, naar Højskolen — som vedtaget var — skulde ligge i Nærheden af Faarevejle Station. Og saa var Billedet der straks af de Kampe, Sejre og Nederlag, velsignede Stunder og Skuffelsernes Krampetrækninger, som jeg saa godt vidste, at Højskolegerningen vilde føre med sig — her saa vel som andre Steder. Men havde jeg den Dag vidst, hvad jeg nu ved, havde jeg sikkert taget med næste Tog tilbage til København for aldrig

mere at beskæftige mig med den Sag. Og saa havde jeg maaske alligevel handlet mod Guds Vilje — — —

Jeg nødes her til at indskyde et lille Intermezzo:

Det var nogle Dage efter, at dette her havde fundet Sted med Udvælgelsen af Flintholm, at jeg sad og talte med Pastor Dyekjær paa hans Kontor. Jeg var paa dette Tidspunkt gan-

Flintholm.

ske uvidende om de Kampe, der havde fundet Sted inden for Udvalget angaaende Skolens Beliggenhed i Faarevejle, Vig eller Asnæs. Dette fortalte Pastor Dyekjær mig nu uden Omsvøb. Jeg udbrød da — vist noget forfærdet: »Nej, nu tør jeg ikke paatage mig Forstanderpladsen. Jeg frygter for, at den Uenighed, som her er skabt i Opløbet, vil komme til at mærke Gerningen gennem mange Aar«.

Men aldrig saa snart havde jeg udtalt for Pastor Dyekjær, at jeg vilde trække mig tilbage, før han tog fat paa at skildre alle de lyse Sider ved Sagen, de mange Odsherredsvenners varme Ønsker og Bønner for denne Sag, og alt, hvad han havde set gennem de førte Forhandlinger af sikre Tegn paa, at det var Guds Vilje med denne Skoles Rejsning, og at Guds gode og stærke Haand til syvende og sidst havde maget

alt paa det bedste, saa jeg var nær ved at skamme mig over min Vantro og Mistillid. Jeg maatte love ham ikke at svigte, thi naar det rygtedes, at »Kaptejnen«, som han gerne kaldte mig, var gaaet fra Borde, saa vilde Skuden let strande.

Jeg var ikke saa lidt desorienteret, da jeg tog tilbage til København. Og det var Synd at sige, at jeg var glad.

* * *

Imidlertid gik Arbejdet med Planens Realisation stadig fremad. Det nedsatte Udvalg laa ikke paa den lade Side. Ved et Udvalgsmøde den 10. April antages Landbrugskandidat E. Toftemark, nu Tommerup Højskole, til at forestaa Planerings- og Plantningsarbejdet paa Flintholm, hvilket Arbejde man ønskede at faa iværksat hurtigst muligt, for at kunne faa Haverne anlagt og Jorden udnyttet for den kommende Sommer. Ved samme Møde blev det bestemt at antage Bygmester Christensen i Haslev som Skolens Arkitekt. Han stod i Gerningen inden for Indre Missions Højskolegerning, ligesom det ogsaa maatte antages, at han havde et grundigt Kendskab til, hvorledes en Højskole burde indrettes.

Fortegningerne blev saa afleveret til ham, og under Hr. Christensens Haand voksede Faarevejle Højskole op til den monumentale Bygning, som den nu er, og om hvilken Docent Fejlberg, Statens Tilsynshavende ved Danmarks Højskoler, engang udtalte, »at det var Danmarks smukkeste og bedst indrettede Højskole« (altsaa paa dette Tidspunkt). Men den blev ganske vist ikke saa lidt større og dyrere end af mig projekteret. Hovedfløjen ud mod Øst blev den samme, men de to Fløje: Forstanderfløjen mod Syd, Foredragssal og Gymnastiksal mod Nord, der begge to paa mit Udkast kun havde et Fremspring paa et Par Alen, blev meget forlænget, og Skolen kunde nu rumme 120 Elever i Stedet for 60. Denne Udvidelse var ikke efter min Plan, men Bestyrelsen syntes godt om den, da Bygmester Christensen den 11. Maj forelagde Udvalget den, og saa blev det vedtaget at tage fat paa at bygge Højskolen saaledes.

Men med Aktietegningen, som for et Par Maaneder siden var bleven paabegyndt, gik det meget smaat. Samfundene i Odsherred, som der særlig var appeleret til, var faa og smaa. Det var her, som Jakob skriver: »Har Gud ikke udvalgt dem,

som er fattige i denne Verden, til at vorde rige i Troen«. Jyderne havde jo deres egne Skoler. Fynboerne var optaget af at rejse Tommerup Højskole, og for Sjællændernes Vedkommende havde Skolerne i Haslev nu gennem mange Aar vundet sig en fast Stilling i Venners Hjerter, saa de følte sig knyttet til Skolerne i Syd.

Dertil kom, at just som man var godt i Gang med Aktietegningen til Faarevejle, begyndte den Bankkrakkenes Tid, som forværredes i saa høj Grad ved Alberti-Katastrofen 1908. Pengene blev saa dyre, at vi en Tid maatte give 9 pCt. i Rente. Det siger sig selv, at slige Forhold maatte lægge Bjerge af Vanskeligheder, som undertiden syntes uovervindelige, i Vejen for Udvalgets Fødder. Der blev antaget forskellige, som særlig skulde tage sig af denne Sag, og det skal siges til deres Ros, at de gjorde et trofast Arbejde. Jeg mindes særlig den nu hjemgangne, trosfrejdige Broder Chr. Andersen fra Bjergene, der ikke kunde blive træt af at prise Herren for hver en nok saa lille Hjælp, der blev os rakt.

* *

Imidlertid gik Arbejdet med Forberedelserne til at rydde Bygge- og Havepladsen. Og det var ingenlunde noget let og billigt Arbejde. »Øen«, og særlig det Terræn, som før havde været Strandbred, og som nu skulde renses, bearbejdes og for Havens Vedkommende tilplantes, var fuld af Sten, deraf nogle saa store, at de vanskeligt lod sig rokke af Stedet.

Men Landbrugskandidat Toftemark sled tappert i det med sine Folk, og der blev dette Foraar udført et Arbejde, som Skolen vil høste Gavn af alle sine Dage.

Paa den konstituerende Generalforsamling i Hørve Missionshus den 7. Juni 1907 blev et Lovforslag forelagt, drøftet og vedtaget. Bestyrelsen skulde bestaa af 25 Medlemmer, hvoraf Aktionærerne skulde vælge 15, Indre Missions Bestyrelse fik Ret til at vælge 6 og »Kristeligt dansk Fællesforbund« 4 Medlemmer. Ved Bestyrelsesmødet den 14. Juni valgtes Pastor Dyekjær til Formand, Gaardejer Jens Larsen, Skippinge, til Næstformand og Tømrermester Anders Johansen, Hørve, til Kasserer.

Paa samme Møde afsluttedes Akkord med Murermester Nielsen, Helsingør, om at bygge Højskolen.

Den 19. Juli 1907 var de forberedende Arbejder saa vidt fremskreden, at Grundstenen kunde nedlægges. Dette skete ved et lille Møde paa Byggepladsen, ved hvilket Pastor Dyekjær nedlagde Grundstenen, og Forstander Andreassen, Missionær Mogensen og Tømrermester A. Johansen talte.

* *

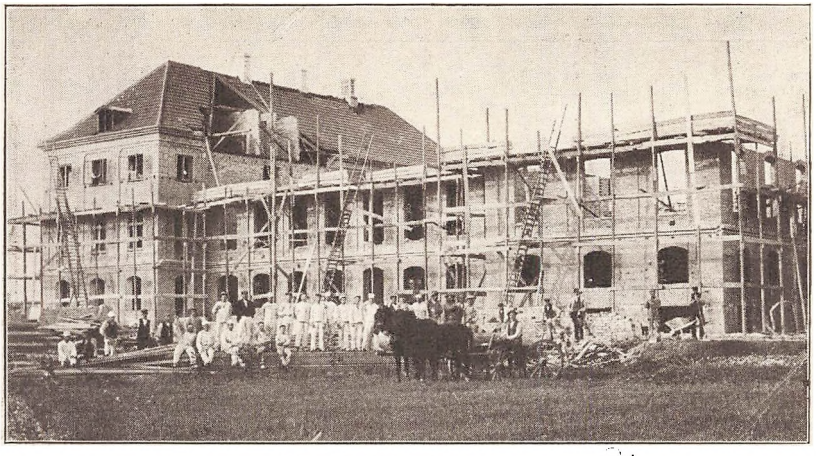
Grundstensnedlæggelsen.

Det viste sig snart umuligt at faa Bygningen færdig til den 1. November, og vi stod til Tider i en ret pinlig Situation. Thi skulde der være Tale om, at vi skulde begynde til den Tid, hvad der hele Tiden havde været Bestemmelsen, maatte der antages Lærere, udsendes Programmer og sendes Indbydelse ud til Eleverne. Og med alt dette og meget mere kunde man umuligt vente, til Dagen kom.

Der var da ikke andet for end at lade, som om Bygmesteren kunde naa, hvad han skulde, og saa forberede alt, saa godt, det lod sig gøre, til at begynde Skolen til fastsatte Tid.

Resultatet blev, at vi den første November kunde modtage de Elever, der var indtegnet (ca. 50), men Pladsen, vi kunde byde dem den første Vinter, var rigtignok alt andet end god. Varmeapparatet var endnu ikke i Orden, saa vi de første Dage maatte sidde i Kulde paa Klasser og Værelser. Vor private Dagligstue og Spisestue maatte benyttes som Skolelokaler; over-

alt færdedes Haandværkerne, saa det var særdeles vanskeligt at faa Arbejdsro. Men vi havde faaet et ypperligt Hold Elever, der forstod Situationen og kunde tage det hele med et godt Humør. Jeg føler mig endnu den Dag i Dag i Taknemmelighedsgæld til disse gæve Gutter fra Vinteren 1907—08.

Da vi rejste Murene.

Efterhaanden lysnede det noget, idet Varmeapparatet blev færdigt og saa mange Elevværelser, at vi kunde faa lidt mere Albuerum, men sløjt blev det i den Henseende hele den første Vinter. Vi maatte saaledes stadig nøjes med vor private Dagligstue og Spisestue til Skolelokaler hele Vinteren, og der var kun ringe Plads til Borde og Bænke. Privat Hygge blev der ikke noget af, men vi levede os sammen som een stor Familie allesammen efterhaanden.

Den 3. November 1907 blev Skolen indviet. Indre Missions daværende Formand, Provst Zeuthen, Fredericia, talte om Formiddagen i Faarevejle Kirke og indviede om Eftermiddagen Skolen i den treenige Guds Navn. Derefter talte Pastor Dyekjær og tilsidst Forstander Andreassen.

Det var en kold Efteraarsdag, og der var mødt saa mange Mennesker, saa ingen af Skolens Lokaler kunde rumme dem. Folk samledes derfor dels i Gymnastiksalen og dels paa den aabne Gaardsplads. Der blev saa talt fra et aabentstaaende Vindue, saa alle kunde høre.

Amtmand Ammentorp med flere Notabiliteter fra Holbæk

Amt beærede Indvielsesfesten med deres Nærværelse, og Skolen blev beset baade ude og inde af de mange Gæster.

* * *

Faarevejle Højskole er bygget overordentlig solidt fra Grunden af. Vi havde Grus og Granit i Mængde paa det Sted, hvor Bygningen blev rejst, og dette gjorde sit til, at det blev os forholdsvis billigt at opføre saa svære Mure, som sket er (Sokkelen er 22 Tm. tyk og Murene opad i samme Forhold). Ogsaa Træværket og Jernbjælkerne kan staa Maal med det bedste, der bygges i vore Dage.

Skolen blev bygget i tre Fløje. Midterfløjen i Syd og Nord blev 35 Alen lang og 15 Alen bred. De to andre Fløje vender i Øst og Vest og er hver 27 Alen lange og 17 Alen brede. Hele Skolen er bygget i tre Etager, dog gælder den nederste for Kælderetage, skønt den — med Undtagelse af Gymnastiksalen, der har sin Plads i Kælderetagen i nordre Fløj og er gravet 4 Alen i Jorden — ellers ligger helt oven paa Jorden. Gymnastiksalen er 33 × 15 Alen.

I denne Etage findes desuden Badeanstalten, Kedlerne til Centralvarmeapparatet, den store Spisestue, 25 × 14 Alen stor, med Plads til 220 spisende Mennesker, Køkken, Spisekammer, Bageriet, Rullestue, Vaskeriet, de nødvendige Viktualierum og Grønkælder m. m.

I Stueetagen findes Foredragssalen, 22 × 15 Alen, 3 Klasselokaler, Elevernes Læse- og Dagligstue, Bibliotheket, Kontoret og Forstanderens Lejlighed.

Paa første Sal er der indrettet En- og Tomandsværelser til ca. 100 Elever. Vi søgte at komme bort fra det gamle Sammenpakningssystem med 4 til 6 Mand i hvert Værelse og saa lidt Plads, saa man kun til Nød kan faa den allernødvendigste Manøvreplads Morgen og Aften ved Paa- og Afklædning.

I Tagetagen blev der indrettet en stor Tegnesal, en Malerklasse, tre Husflidsklasser, et Skolekøkken med fire Komfurer og Plads til en Klasse paa 20 Elever, Plads til Modelsamlinger, Husflidsmaterialer m. m., Værelser til Musikundervisning og desuden (mod Solsiden) en Del Elevværelser.

Da vi købte Grunden, var vi enige om, at der maatte være rigelig Plads baade til Havebrug og Landbrug, ligesom der og-

Faarevejle Højskole Vinteren 1907-08

Faarevejle Højskole Sommeren 1908.

saa skulde være Plads til de forskellige Grene af Landbrugets Bierhverv.

HVAD VI VILDE –

Vi vilde drive almindelig Højskole med Landbrugsafdeling og Haandværkerafdeling, saaledes som Højskolegerningen saalænge havde været kendt inden for Den indre Missions og den grundtvigske Højskoleverden. Skulde der være Tale om noget Særpræg for Faarevejle Højskole, maatte det vel blive dette, at jeg ønskede at bringe Undervisningen i mere direkte Forbindelse med det praktiske Livs Krav, end det var almindeligt i alt Fald paa Indre Missions Højskoler. Blandt andet skulde Samfundslæren og de sociale Spørgsmaal, som i disse Aar trængte saa stærkt paa blandt hele Landets Befolkning, have en fremskudt Plads. Vi fik begyndt paa denne Opgave, men naaede ikke i min Forstandertid til den faste Form og Udfoldelse, som jeg stilede imod. De sociale Kursus, der blev paabegyndt, vandt god Tilslutning og bar paa mange Maader Vidne om, at der var Interesse nok for Sagen.

Landbrugets Bierhverv, deriblandt særlig Havebrug, som ogsaa i disse Aar trængte sig frem blandt Befolkningen, var ligeledes paa vort Program som Spørgsmaal, der paa Højskolen burde belyses baade teoretisk og praktisk, selv om det — derover var jeg klar — vilde blive en ikke saa lidt dyrere Undervisningsmaade. Der var i Forvejen startet et Par Skoler med noget lignende Formaal, selv om disse ikke — saa vidt mig bekendt — havde taget det »sociale« med som fast Led i Undervisningsplanen, og jeg havde, inden jeg tog fat paa Arbejdet i Faarevejle, sat mig ind i Arbejdsplanen med disse Ting.

At Faarevejle Højskole ikke blev det, som vi stilede imod, er en Sag for sig, som jeg ikke her skal komme ind paa.

LÆRERPERSONALET

Inden jeg slutter denne lille Fremstilling af »Da vi begyndte« og »Hvad vi vilde«, maa jeg sige lidt om mine Medarbejdere.

Inden der endnu var Tale om Faarevejle Højskoles Oprettelse, havde jeg som før nævnt været i Underhandling om Ry Højskole og havde i den Anledning da ogsaa tænkt paa og

talt med Medarbejdere, nemlig den nuværende Forstander for Faarevejle, Folketingsmand Julin, samt nuværende Frøgrosserer, Landbrugskandidat H. Chr. Hansen i Odense. Begge fulgte mig nu til Faarevejle. Førstnævnte havde været min Elev paa Seminariet i Nr. Nissum, og jeg havde derfor ret godt Kendskab til ham. Da Skolen begyndte, var han Soldat og kunde ikke ventes færdig med denne Tjeneste før efter Nytaar. Lærer Skovlund vikarierede da i disse Maaneder og fortsatte derefter som Lærer ved Skolen i nogen Tid.

C. M. Julin.

Landbrugskandidat Hansen havde været min Sekretær og Husflidslærer fra 1902—05 i Nr. Nissum, hvorfra han tog ind paa Landbohøjskolen i København. Han fuldendte sin Eksamen i April 1907. Den følgende Sommer benyttede han til videre Uddannelse dels ved Kursus og dels ved at studere Forsøgsstationer paa Mønstergaarde og Frøavlssteder. Endnu inden han havde afsluttet sin Eksamen, var han med ovre for at bese Ry Højskole og lægge Planer for denne Skole.

H. Chr. Hansen.

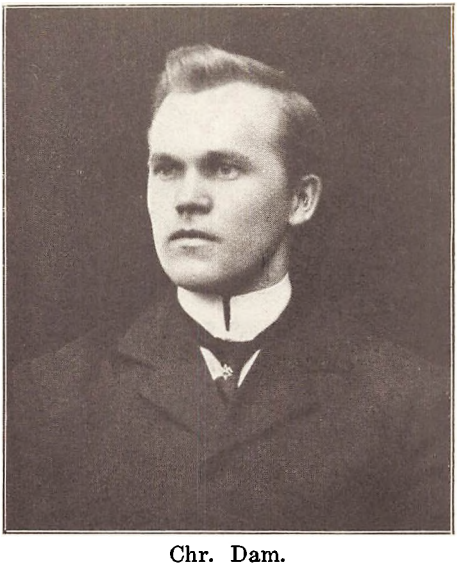
De to Mænd skylder jeg megen Tak for trofast Samarbejde. Der har aldrig mig bevidst været Gnidning af nogen Art os imellem. Dette siger maa-

Ravndrup.

ske ikke saa meget, naar Skuden sejler for bliden Bør, men vi var om Bord sammen, da vort Fartøj maatte krydse sig frem gennem stærk Strøm og Modvind. De to vilde sikkert være bleven Skolens faste Stok. Landbrugskandidat Hansen tiltraadte Pladsen den 1. September 1907 og overtog fra den Dag Ledelsen af det praktiske Arbejde ved Skolen. Landbrugskandidat Hansen har udført et stort Arbejde for Landbrugets Fremme i Odsherred ved Kursus for Husmandsforeningerne og ved offentlige Foredrag. I nogle Aar underviste han ogsaa Eleverne paa Dragsholm og Teglværksgaarden.

Forstander Julins senere Betydning for Faarevejle Højskole tilkommer det ikke mig at skrive om her. Da Forstander Gøtzsche rejste, spurgte Pastor Dyekjær mig en Dag, hvad de nu skulde gøre. Jeg raadede til at tage Julin. Det har han aldrig givet mig Grund til at fortryde. Forøvrigt tror jeg nok, at flere af Bestyrelsens Medlemmer allerede paa dette Tidspunkt omgikkes med den samme Tanke.

Chr. Dam.

Ogsaa mine andre Medarbejdere skylder jeg Tak for trofast Samarbejde, men hverken Tid eller Plads tillader mig en saa fyldig Udtalelse, som

de alle har fortjent. Hvor sled Gartner Ravndrup ikke tappert i den raa og ukultiverede Jord og fik sat Stil og Skik paa saa meget, som vil bære Frugt til sene Tider. Gartner Ravndrup skriver til mig, at hans Arbejde fik ingen Betydning. De tager fejl, kære Ravndrup. Endnu høstes Frugter af, hvad De saaede.

Saa er der Bygningskonstruktør Dam fra Bornholm, som underviste Haandværkerne de to første Vintre. Den mellemliggende Tid rejste han i Tyskland og Schweitz for at uddanne sig videre.

Thomassen.

Blandt Lærerinderne maa jeg især nævne afdøde Fru Schwencke og Frk. Kirkegaard fra Herning, Husholdningslærerinderne, Frk. Westergaard, Frk. Larsen og Frk. Thomsen samt Havebrugslærerinde, Frøken Rung, nu Fru Skovlund. Ogsaa Børnehjemsforstander Thomassen i Aarhus, Plantør Olsen, Tegnelærer Ib Larsen, Sekretær Herm. Sørensen m.fl., der virkede ved Skolen i kortere el. længere Tid, skylder jeg Tak for trofast Samarbejde.

Da jeg i »Efterskrift« til de sociale Kursus har gjort Rede for Aarsagen til min Tilbagetræden fra Gerningen i Faarevejle, skal jeg ikke her komme ind paa dette Afsnit af Faarevejle Højskoles Historie. Skolen havde i de tre Aar, jeg var dens Leder, ret god Tilslutning af Elever, særlig i Betragtning af, at der endnu ikke paa dette Tidspunkt kunde faas Amtsunderstøttelse til Eleverne. Og inden jeg forlod Pladsen, havde den opnaaet Statsanerkendelse og Ret til at afholde korte Kursus med Statsunderstøttelse. Omegnens Befolkning stod med stor Velvilje over for Arbejdet og sluttede trofast op om dens Møder, og Baand blev knyttet, som sent vil briste. Mange af dem, som den Gang stod i Rækkerne, er nu gaaet ind bag det store Forhæng. Fred og Ære være med deres Minde.

Landbrugseleverne paa Opmaaling.

Københavnere i Sommerlejr paa Højskolen.

DA VI FORTSATTE –

Af Højskoleforstander C. M. JULIN

Da det var fastslaaet, at Forstander Andreassen vilde fratræde som Forstander for Højskolen efter Sommerskolens Slutning 1910, konstitueredes Sognepræst D y e k j æ r, der indtil 1911 var Formand for A/S Faarevejle Højskole, og Lærer J u l i n som Forstandere. Følgende Linier i »Sølvsnoren« fortæller herom:

»Naar vi efter Forretningsudvalgets Anmodning er gaaet ind paa foreløbig at være Forstandere paa Faarevejle Højskole, saa er det, fordi Skolen ikke kan staa uden Ledelse med Hensyn til alt, hvad der skal bestemmes og gøres, inden Vinterskolen tager sin Begyndelse; thi derved kunde der være Fare for, at der kom faa eller ingen Elever til Vinterholdet.

Vi er os fuldt bevidst, at det ikke er nogen let Gerning, vi har taget os paa. Og det er ikke i Tillid til egen Styrke, men i Tro til Herren, at vi gør det; derfor henvender vi os frimodig til Guds Riges Venner og beder dem om at hjælpe os og staa os bi baade ved Arbejde og Bøn; thi der maa virkes meget og bedes alvorligt for Faarevejle Højskole. Sker dette, skal Gerningen visselig lykkes. Guds Forjættelser er nemlig klippefaste. Hvad der bedes om i Jesu Navn, vil Gud velsigne og skænke os.

Hvor er det ikke herligt, at intet er umuligt for Gud, og at alle Ting er mulige for den, der tror paa ham.

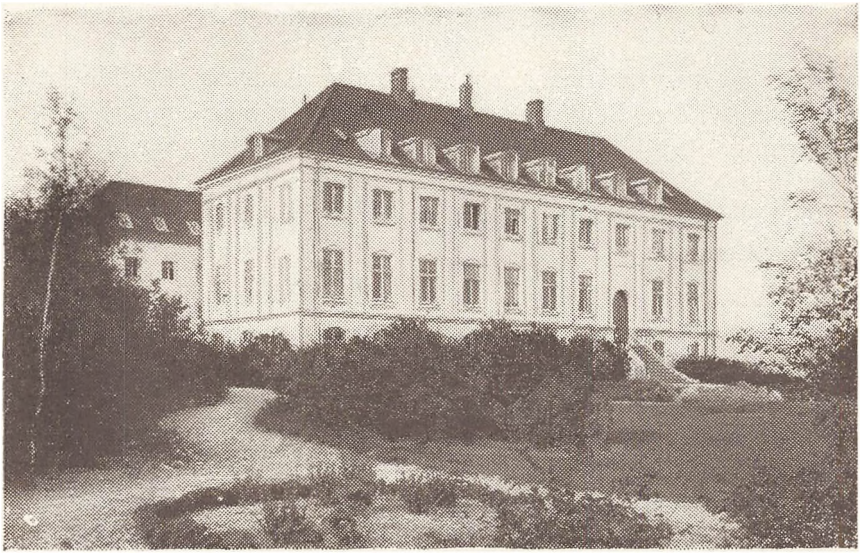
Derfor skal vort Løsen være: Fremad med Gud.«

P. C. D y e k j æ r. C. M. J u l i n.

Denne Konstituation blev dog ikke af lang Varighed. Bestyrelsen havde i Sommerens Løb ført Forhandlinger med forskellige fremragende Skolemænd om Overtagelse af Forstanderpladsen; men de fleste nærede deres Betænkeligheder ved Sko-

lens daværende økonomiske Forhold. Hen paa Sommeren lykkedes det Bestyrelsen at formaa Missionspræst V a l d. G ø t z s c h e og Hustru til at overtage Ledelsen af Skolen. Skolens Organ skrev herom bl. a. følgende:

»Som det vil være »Sølvsnoren«s Læsere bekendt, har der i den senere Tid været ført Forhandlinger med Missionspræst V. G ø t z s c h e om at overtage Pladsen som Forstander ved

Faarevejle Højskole.

Faarevejle Højskole. Disse Forhandlinger er nu ført til en heldig Løsning.

Vi skal ikke her indlade os paa at udtale nogen som helst Profeti om dette Valg, men blot udtale som vort inderligste Ønske, at dette maa blive til Held og Lykke for Faarevejle Højskole og mange unge Mennesker til Velsignelse.

Det skal straks siges, at den nye Forstander for Faarevejle Højskole, Pastor Erik Valdemar Gøtzsche, er en alsidig uddannet Mand, hvad der vil være af ikke ringe Betydning for den Gerning, han gaar ind til.

Han fødtes 1868 i Fredericia. Hans Fader er den bekendte afdøde Biskop G ø t z s c h e i Ribe — i sin Tid Formand for »Det danske Missionsselskab«.

Efter at have taget Præliminæreksamen blev E. V. Gøtz-

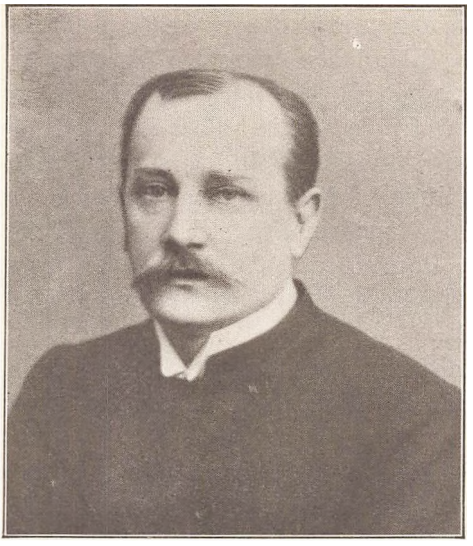
sche praktisk og teknisk uddannet med det Formaal at skulde være Arkitekt; men denne Uddannelse afbrødes, da han fik Kald til at blive Hedningemissionær. Da han i 1896 havde aflagt den befalede Prøve ved Universitetet, udsendtes han og hans Hustru, Ellen Margrethe Johnsen, til Indien som Det danske Missionsselskabs Udsendinge. I 1910 maatte Gøtzsche paa Grund af en Hjertefejl forlade Missionsmarken. Efter sin Hjemkomst har han virket som Rejsepræst i D. M. S.s Tjeneste, indtil han nu blev ansat som Forstander for Faarevejle Højskole fra 1. November d. A.

Han er en frisk og varmhjertet Personlighed, der har drukket af det levende Kildevæld. En Mand, som elsker vor Kirke og vort Folk.

Mange i vort Folk vil bede om rig Velsignelse over den Gerning, hvortil Højskoleforstander Gøtzsche og Hustru er kaldede. Og til alle de unge, som tidligere har gæstet Faarevejle Højskole, siger vi: Glem ikke »det hvide Slot«, selv om der kom en ny Husfader. Lærerne er jo foreløbig de samme, og den stille, usynlige Gæst, som saa tit virkede iblandt os, vil sikkert gaa sin Gang fremdeles til Frelse og Fred.«

Forstander J. Andreassen, der havde været Skolens kyndige Leder siden dens Oprettelse 1907, og som havde vundet sig mange Venner blandt de unge, der havde gæstet Skolen, saa vel som blandt Egnens Befolkning, fratraadte ved Sommerskolens Slutning 1910. Om denne skriver han ved dens Afslutning: »Herren har været god imod os og velsignet vort Arbejde. Det var Faarevejle Højskoles mindste Hold, men sikkert et af de rigeste Kursus. Det var saa naturligt, at Samlingen blev lille i Sommer, hvor kunde det blive anderledes, naar vi, som skulde staa sammen om Gerningen, var uenige. Men nu maa det have en Ende. Nu har vi en Mand, som de allerfleste maa kunne samles om. Tag saa imod ham uden smaalig Kritik, og lad ham have Ro og Fred til Arbejdet, saa skal det nok lykkes. Det ydre Apparat er nu i fortrinlig Orden. (Tre Statsanerkendelser naaede vi sidste Vinter.) Lad saa nu Skolens Kræfter virke, som de kan og bør.«

Det nye Forstanderpar tiltraadte da Gerningen November 1910. Vinterskolen 1910—11 begyndte med 35 Elever, men Holdet voksede Maaned for Maaned, saa der de sidste Maaneder var 46 Elever. Ved Aabningshøjtideligheden udtalte Formanden,

Forstander Gøtzsche.

Pastor P. C. Dyekjær: »Spørgsmaalet har lydt: Hvad er den bærende Grundidé for Faarevejle Højskole? Svaret kan lyde: »Det er Jesus!« Efter at han derefter havde budt Elevflokken velkommen, udtalte han: Dernæst skal der lyde et hjerteligt Velkommen til Pastor Gøtzsche og Hustru. I deres Ungdoms Vaar fandt de begge en Arbejdsmark blandt Danmarks unge i K. F. U. M. og K. F. U. K. Senere rejste de til Indiens Millioner under Sydens Sol for at vinde dem for Kristus. Nu har Herren maget det saaledes, at de er havnet paa Faarevejle Højskole for at vinde Danmarks unge for Sejrherren fra Golgatha. Paa Bestyrelsens Vegne byder jeg Dem hjertelig velkommen. Det er Bestyrelsen en Glæde at kunne overgive Skolens Ledelse til et Forstanderpar som disse. Jeg tror, at Arbejdet skal lykkes for Dem, selv om der til Tider vil komme Skyer over Gerningen. Jeg ønsker Dem al mulig Lykke og Velsignelse til Gerningen.«

Fru Gøtzsche.

Den nye Forstander udtalte: »Først vil jeg paa min Hustrus og egne Vegne bringe Bestyrelsen, Lærerpersonalet og Venner her en hjertelig Tak for den Venlighed og Kærlighed, vi har mødt.

Naar jeg skal svare paa Spørgsmaalet: Hvad stræber Faarevejle Højskole efter? vil jeg minde om Sagnet om den hellige Kristoffer. Dette Sagn skal vi lære noget af. Han vilde tjene den stærkeste. Vi vil gøre de unge til Kristoffere. Vi vil dernæst prøve paa at udruste de unge, saa de kan gaa ud for at forbedre Verden — gaa ud og fylde Pladsen i Livet. Vi vil hjælpe de unge til at sejre. Sund, ægte Kristendom — rene Karakterer og gode Kundskaber vil vi tilstræbe.«

Den følgende Sommer var Elevflokken ret stor; men det varede ikke længe, inden mørke og truende Skyer paany trak op over Faarevejle Højskole: Vinterskolen 1911—12 var kun besøgt af 24 Elever. Der var opstaaet Strid mellem Bestyrelsen og Forstanderen om Skolens økonomiske Forhold, navnlig den fortsatte Aktietegning. Uoverensstemmelsen førte med sig, at Forstander Gøtzsche allerede maatte fratræde til April 1912.

Faarevejle Højskole var atter uden Forstander.

Bestyrelsen henvendte sig nu til Lærer C. M. Julin, der havde været knyttet til Skolen siden dens Oprettelse, og bad ham om at overtage Skolens Ledelse. Lærer Julin, der ved Siden af sin Virksomhed paa Højskolen nogle Aar havde ledet en Privatskole for Stationsbyens Børn, nærede store Betænkeligheder ved at sige ja til denne Opfordring; han var nylig blevet gift og havde faaet indrettet sig et hyggeligt Hjem i en nyopført Villa; han vilde langt hellere vedblive at være Matros under en dygtig Kaptajns Ledelse, end han selv vilde overtage Kommandoen paa den Skude, der efter de flestes Mening var synkefærdig. Da Bestyrelsen imidlertid gjorde gældende, at den ikke kunde finde en bedre, og den paany rettede en eenstemmig Opfordring til ham om at overtage Forstanderpladsen, turde han ikke sige nej; med Bæven i sin Sjæl, men med Tillid til Herrens naadige Hjælp gik han efter Forstander Gøtzsches Fratræden ind til den vanskelige og ansvarsfulde Gerning.

C. M. Julin er født 1882 i Giver Skole i Vesthimmerland, hvor hans Fader i en lang Aarrække var Lærer. Faderen døde allerede i 1886; som ung Enke kom Moderen til at sidde i meget smaa Kaar, og den ret store Børneflok maatte derfor tidligt ud at tjene for Brødet. Efter at C. M. Julin en Række Aar havde tjent hos Bønderne i Sognet, kom han i Smedelære; hans Maal var at blive Maskinist; han udstod sin Læretid, blev Svend

Forstander Julin.

og arbejdede paa forskellige Værksteder, indtil han i Tyveaarsalderen blev haardt angrebet af Lungehindebetændelse; han blev ført til Dødens Port; men saa tog det en Vending mod Bedring. Efter et halvt Aars Sygdom var han saa rask, at han kunde tage paa Højskole, blev derefter Vikar, kom paa Seminariet i Nr. Nissum, blev demitteret herfra 1906 og blev straks ansat som Lærer i København. Paa samme Tid var J. Andreassen kommen til Hovedstaden, og da han i 1907 blev knyttet til Faarevejle Højskole som Forstander, bad han Lærer Julin om at følge sig til Højskolen som Lærer.

— — —

Lærer Julin overtog altsaa Forstanderstillingen Maj 1912. Ved Sommerskolens Aabningsmøde udtalte han: »Jeg sætter megen Pris paa at være omgivet af forstaaende, velsindede og deltagende Mennesker og hente Raad og Hjælp hos disse; men naar jeg nu skal gaa ind til den store og ansvarsfulde Gerning her, saa føler jeg, maaske tydeligere end nogen Sinde før, at her kan Mennesker ikke gøre Udslaget, der maa mere til, og jeg ved da ingen bedre Vej at gaa end den, Salmisten fordum gik. Jeg

Fru Christine Julin.

opløfter som han mine Øjne til Bjergene, hvorfra min Hjælp skal komme. Alle ved, at der har været vanskelige Tider for Skolen. Mange har spaaet dens Undergang, mange har lagt Skuldre til for at faa Vognen til at vælte, og de Stormløb, der har været øvet mod Fæstningen, har ikke været faa. Til Tider saa det mørkt ud. Skyerne trak sammen, onde Tunger var i Virksomhed, og naar vi hørte de ildevarslende Rygter, naar vi mærkede, at Vognen hældede stærkt, og naar Skyen var rigtig sort, saa tabte vi dog ikke Modet, men tænkte som Jyden: »Det ka si svot og endda blyw godt«; men vi gjorde mere. Vi opløftede i Tro vort Blik mod Bjergene i Forvisning om, at han, vor Gud, der bor over disse, kunde og vilde hjælpe, og han hjalp. Det er underligt for vore Øjne. Vi ser fremad i Fortrøstning om, at han, der har hjulpet hidindtil, han hjælper og herefter.«

Formanden, Pastor Dyekjær, udtalte ved samme Lejlighed: »Vi staar i Dag over for et nyt Afsnit i Faarevejle Højskoles Historie. Det er den tredie Forstander, der skal overtage Gerningen her. Dog vil vi ikke se tilbage, men skue fremad. Vi kender Julins prøvede Troskab gennem Aarene, som svandt. Og vi ved, at han har godt Lov blandt Guds Børn, hvoraf mange knytter store Forventninger til ham. Herom vil vi ikke tale nærmere; thi ét har vi lært til Gavns i henrundne Tider: ikke at se paa Mennesker, men paa Herren. Saa være det da mit Ønske for Forstander Julin og for os alle her i Dag, at vi maa hellige Gud Herren i vore Hjerter.«

Den nye Forstander tog nu fat paa at løse den vanskelige Opgave at føre Faarevejle Højskole ind i mere smulte Vande. Det saa imidlertid ud, som om Skolens Skæbnetime var inde i 1912. Gælden var vokset til 189,000 Kr. Mange af de, der var kendt med de økonomiske Forhold, gjorde den Opfattelse gældende, at det var haabløst at tænke paa Fortsættelse.

Der maatte ske et Under, og Underet skete. Bestyrelsen og enkelte andre af Skolens Venner rejste en Præferenceaktiekapital paa henved 100,000 Kr.

Det aarlige Driftsunderskud, der paa det Tidspunkt ikke havde været nede under 14,300 Kr., gik i det følgende Regnskabsaar ned med ca. 10,000 Kr., og snart viste det Overskud, endogsaa til Tider betydelige Overskud, saaledes at Gælden stadig blev nedbragt; samtidig voksede Elevflokken. I en Aarrække laa denne Semester efter Semester omkring ved 100.

Forstander Aage Th. Christensen.

Økonomien blev bragt i den bedste Orden, og Herren velsignede i rigt Maal Skolens daglige Gerning, saa Elevflok efter Elevflok drog bort med Tak til Gud og Mennesker, fordi de havde oplevet det forunderligste, som Mennesker kan opleve, de havde dvælet i Kongens Gaard, havde set hans Ansigt og var blevet storlig velsignet.

I 1926 indvalgtes Forst. Julin i Rigsdagen. Bestyrelsen og Forstanderen var fuldt enige om, at det var nødvendigt foranlediget heraf at knytte en Medforstander til Skolen. Valget faldt paa Højskolelærer Aage Th. Christensen, der i otte Aar havde været Lærer ved Haslev Højskole. Aage Th. Christensen er født i Ubby Sogn ved Kalundborg 1889, tog Lærereksamen fra Haslev Seminarium 1912. Efter en kort Tid at have virket ved Haslev Kommuneskole og som Aarsvikar i Karrebækstorp ved Næstved blev han Lærer ved Haslev Højskole. I 1914 blev han imidlertid indkaldt for at aftjene sin Værnepligt ved Københavns Søbefæstning og var i ca. 4 Aar Løjtnant ved Artilleriet. Ved Krigens Slutning blev Hr. Christensen fast ansat ved Haslev Højskole og virkede her, indtil han

Fru Christensen.

blev knyttet til Faarevejle Højskole 1. Januar 1927. — Man haabede, at den trufne Ordning med en Medforstander, der stadig kunde være nærværende paa Skolen vilde virke i Retning af et øget Elevtal. Dette skete imidlertid ikke, og det viste sig snart, at Driften ikke kunde bære de øgede Udgifter, som det at have to Forstandere førte med sig. Overskudet forvandledes til Underskud. Herover blev Bestyrelsen ængstelig, og denne besluttede da at afvikle Ordningen med at have to Forstandere. Efter en Række Forhandlinger vedtoges det at overdrage Skolen i Forpagtning til Forstander Julin for et Tidsrum af 5 Aar fra 1. November 1929, hvorefter Forstander Christensen fratraadte; han søgte ind i Folkeskolen og blev ansat som Førstelærer ved Uvelse Skole i Nordsjælland, hvor han nu virker. I det korte Aaremaal, Aage Th. Christensen var knyttet til Faarevejle Højskole, kom vi til at sætte megen Pris paa ham. Paa Jubilæumsdagen hilser og takker vi ham og ønsker ham Lykke og Velsignelse til Gerningen i Uvelse.

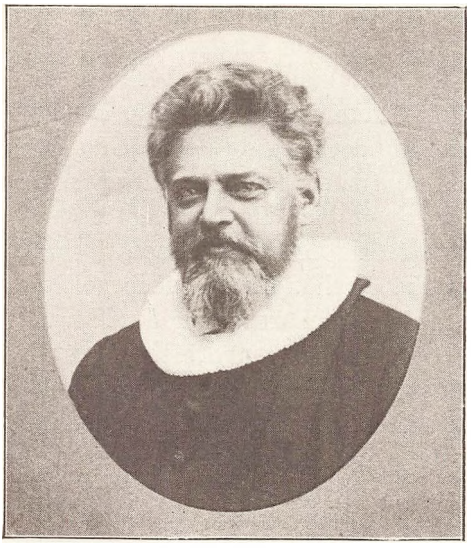
I de 2½ Aar, Forstander Julin har drevet Skolen for egen Regning, har Elevflokkene vel ikke været store, men det har været en rig og velsignet Tid, og det er lykkedes at gennemføre Driften uden Underskud.

BESTYRELSEN

Faarevejle Højskole er et Aktieselskab. I ethvert Selskab er der en Bestyrelse. Det er soleklart, at det for et Selskabs Trivsel spiller den allerstørste Rolle, hvorledes den Ledelse er, der har Selskabets mange Traade i sin Haand. A/S Faarevejle Højskole har gennem Aarene haft en Række af initiativrige og ansvarsbevidste Mænd i Ledelsen, Mænd, som uegennyttigt og med den største Interesse og Kærlighed til Gerningen har ofret megen Tid og ogsaa har bragt store økonomiske Ofre for den Sags Skyld, som de stillede sig i Breschen for.

FORMÆNDENE

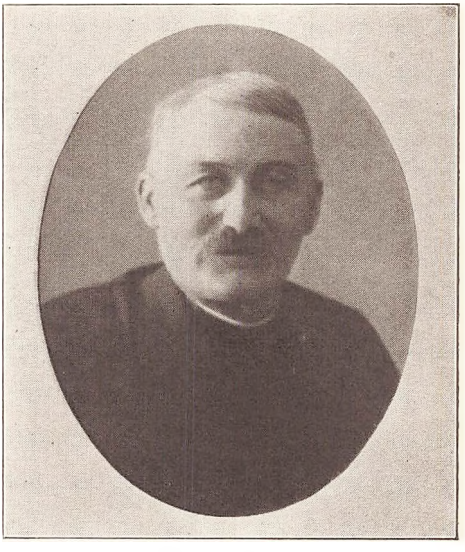
Aktieselskabets første Formand var afdøde Pastor P. C. Dyekjær, Faarevejle. Det var saa lige til, at det blev ham, der kom til at trække det første tunge Læs; thi uden at forklejne de mange andre Mænd og Kvinder, der var med til at

P. C. Dyekjær.

rydde Sten af Vejen for at faa Ungdomsborgen paa Lammefjorden opført og Gerningen blandt de unge begyndt, maa det anføres, at det mere end nogen anden skyldes Pastor Dyekjær, at Tanken om at bygge en Højskole i Odsherred blev realiseret. Han var Sjælen i det forberedende Arbejde, og han var den drivende Kraft i Arbejdet i Opførelsen af den prægtige Skolebygning; hans lyse og frejdige Livssyn, hans urokkelige Tillid til Gud og hans inderlige Bøn besejrede alle Betænkelighederne og Vanskelighederne, der efterhaanden taarnede sig op.

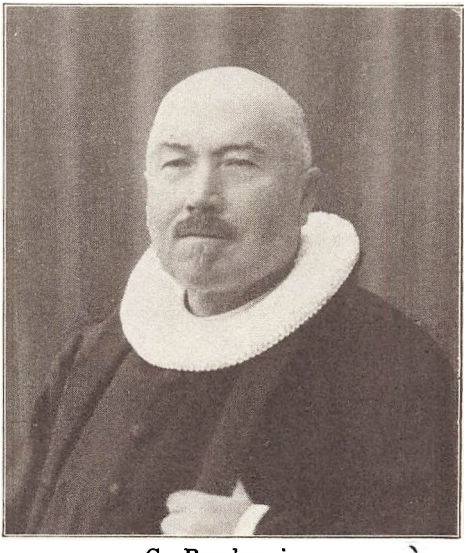
Da Pastor Dyekjær i Efteraaret 1911 trak sig tilbage som Formand, blev det Næstformanden i Bestyrelsen, Gaardejer Jens Larsen, Skippinge, der kom til at løfte Arven efter ham. Jens Larsen havde været med i Arbejdet fra Begyndelsen af og havde aldrig holdt sig tilbage, naar der var Tale om at bringe Ofre; han var en Israelit, i hvem der ikke var Svig, en varmhjertet og nidkær Mand, der ikke tog sig den Opgave let, som han havde taget sig paa; i ham har Faarevejle Højskole sikkert haft en af sine mest trofaste Forbedere. Vi, der

Jens Larsen.

kom til at staa i Ildlinien gennem de 25 Aar, skylder ham meget for hans Trofasthed.

Da Jens Larsen paa den bevægede Generalforsamling 3. Januar 1913 nedlagde sit Mandat som Formand, blev den nye Sognepræst i Vallekilde, G. Borchsenius, Formand for Højskolens Bestyrelse. Pastor Borchsenius var levende interesseret i Arbejdet blandt de unge. Det laa ham stærkt paa Sinde at være med i Arbejdet paa at føre Ungdommen i Forbindelse med den korsfæstede og genopstandne Frelser. Han havde Tro paa, at den Gerning, der blev øvet paa Faarevejle Højskole, tog Sigte herpaa, derfor laa Skolens Vel ham saa stærkt paa Sinde; vi, der stod i Gerningen, forstod, at vi i ham havde en Ven, som vi trygt kunde gaa til. Han viste det i Lighed med de første Formænd ikke alene i Ord, men i Handling, at han vilde være med til at bære Byrder for Faarevejle Højskoles Skyld.

G. Borchsenius.

Da Pastor Borchsenius i Foraaret 1923 blev kaldt ind til Hvilen hos Gud, var det saa naturligt, at den nuværende Formand, Gaardejer Jens Chr. Nielsen, Ledegaard, Svinninge, overtog Formandsposten. Jens Chr. Nielsen havde været med til at bære Dagens Byrde og Hede fra de første vanskelige Aar af; han havde udvist en usvækket Interesse og Kærlighed for Gerningen paa den hvide Borg paa Lammefjorden i de Aar, der var gaaet; ingen kunde bedre end han fortsætte Traditionen. Vi, der staar i den daglige Gerning her paa Skolen, ved, at vi i saavel vor Formand som i de øvrige Bestyrelsesmedlemmer har forstaaende Venner, som vi trygt kan gaa til og hente Raad hos.

Der kunde være god Grund til at nævne de mange, der

gennem Aarene har haft Sæde i Forretningsudvalg og Bestyrelse, men da Bestyrelsesmedlemmernes Antal i de første vanskelige Aar var fastsat til 50, vil det være indlysende, at en Omtale af de enkelte, vil føre alt for vidt. Ikke faa af de, der har været med til at føre Faarevejle Højskole frem, har for-

Skolens Bestyrelse.

længst nedlagt deres Vandringsstav; foruden de allerede omtalte nævner vi: Grosserer Carl Bertelsen, Aarhus, Tømrer A. Johansen, Hørve, Gaardejer Jens P. Petersen, Faarevejle, Gaardejer P. Christensen, Strandlyst, Rasmus Andersen, Sejerø, Chr. Andersen, Bjergene, Niels Andersen, Sneglerup, Lærerinderne Frk. Bendtsen og Frk. Petersen, Hørve, Gaardejer Søren Chr. Jensen, Sandby, Gaardejer Niels Rasmussen, Ledstrup, samt Missionær Iversen, Nykøbing Sj.

Disse og de mange endnu levende Venner, der som Medlemmer af Bestyrelsen har staaet bag ved Gerningen paa Faarevejle Højskole, og af hvilke adskillige har bragt betydelige Ofre, skylder Højskolen megen Tak.

Højskolens nuværende Bestyrelse er: Formanden Jens

Chr. Nielsen, Ledegaard, Svinninge, Næstformanden Lars P. Larsen, Vejlegaard, Hørve, Gaardejer Chr. Christensen, Følleslev, Maskinbygger Chr. Hansen, Asminderup, Gaardejer Jens P. Jensen, Favrbo, Smedemester L. P. Larsen, Vejleby, Gaardejer Carl Larsen, Snertinge, Indremissionær S. Mogensen, Gerlev, og Fabrikant Vald. Olsen, Tølløse. Skolens Revisorer er Førstelærerne Larsen, Hørve, og Engbirk, Faarevejle.

MEDARBEJDERNE

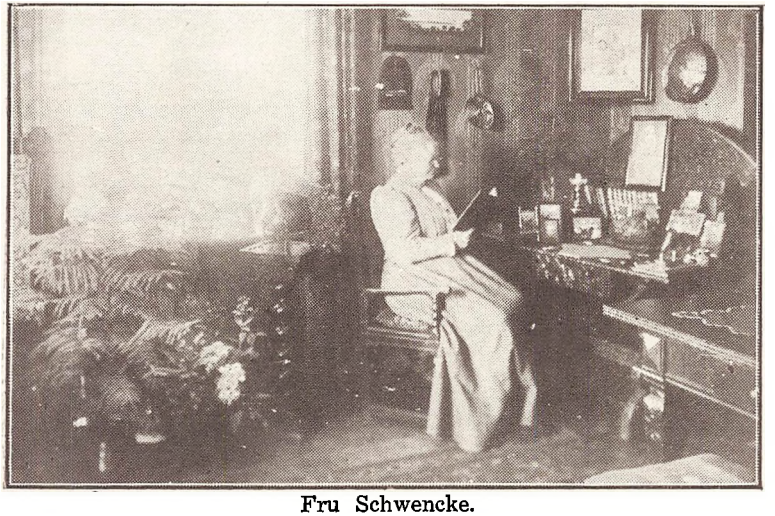
En første Klasses Skolebygning med ypperlige Lokaler og gode Undervisningsmidler er ikke at foragte paa en Højskole; men det vigtigste er dygtige Hjælpere: Lærere og Lærerinder. Det blev Faarevejle Højskoles og dens Lederes Lykke, at der gennem Aarene var en lang Række af virkelig gode og veluddannede Medhjælpere, der meldte sig til Tjeneste, og som med den største Interesse og Ildhu gik op i Gerningen blandt de unge, der fyldte Skolens Høresale i de 25 Aar, der er forløbne.

Forstander Andreassen har i Afsnittet »Da vi begyndte« omtalt en Række af de Lærere og Lærerinder, der i de første Aar var knyttet til Skolen; ogsaa jeg skylder disse gode Medarbejdere megen Tak for trofast Samvirke i fælles Gerning blandt den Ungdom, der fik Faarevejle Højskole kær, fordi de her blev rigere udrustet og dygtiggjort til det Livskald, hvortil Gud kaldte dem, og fordi de her fik nyt Lys kastet ind over dem selv og over den Frelser, der ogsaa vilde være deres Frelser.

Det kunde være fristende at skrive mangt og meget om de enkelte Medarbejdere; men Rammen for dette Festskrift vilde da sprænges; vi maa nøjes med at nævne Navne, og selv dette er vanskeligt nok, da der gennem de 25 Aar, særlig til Fagafdelingerne har været knyttet en lang Række af yngre Lærere hertil, som kun virkede her en ganske kort Tid. Vi beder om Undskyldning, hvis enkelte af disse ikke skulde blive nævnt.

Blandt de Medarbejdere, der har virket her i en Aarrække, maa nævnes: Musiklærer Aksel Christiansen. Christiansen blev knyttet til Skolen fra Begyndelsen; han var fra København, var blind, men meget musikalsk. Da han kom til Skolen, var han uden Sans for de Ting, der hører Guds Rige

til; men allerede den første Vinter blev han et omvendt og troende Menneske, et elskeligt Guds Barn. Under et Besøg i Hjemmet i Foraaret 1917 blev han syg; en snigende Tuberkulose tærede hans Livskraft; den 21. August sov han hen. Hans Minde lever iblandt os. Fru Christine Schwencke blev ansat ved Skolen allerede i 1909. Fru Schwencke, der var Enke, var en rigt begavet Kvinde. Gennem de mange Aar, hun virkede iblandt os, vandt hun sig talrige Venner; ikke

Fru Schwencke.

mindst satte de unge Mænd megen Pris paa den myndige Kvinde, der paa en særegen Maade evnede at retlede og undervise de til Tider lidt urolige Gemytter. Efter 12 Aars trofast Virke maatte Fru Schwencke paa Grund af svigtende Helbred trække sig tilbage fra sin Gerning paa Højskolen. De sidste Leveaar boede hun hos sin eneste Datter. I August 1925 fik hun Hjemlov og blev jordet paa Sorø Kirkegaard.

Josef Blomgren. I 1915 kom Forstander Julin i Forbindelse med en ung Københavner, der havde været Sekretær for K. F. U. M. i Lyngby. Den unge Sekretær var Josef Blomgren. Han var stærk litterært interesseret; han havde allerede i sine tidligste Ungdomsaar udgivet flere Digtsamlinger og havde skrevet en længere Nutidsfortælling. Manuskriptet hertil fik Forstander Julin til Gennemsyn; ved Læsning heraf slog det ned i ham, at dettes Forfatter sikkert kunde blive en brugbar Højskolelærer. Der blev da indledet en nærmere Forhand-

ling mellem de to, og Resultatet heraf blev, at Blomgren fra Maj 1915 blev knyttet til Faarevejle Højskole. Et Samarbejde var derved indledet mellem to Ungdomsarbejdere, der paa saa mange Maader udfyldte hinanden. I otte lykkelige Arbejdsaar stod de to ved hinandens Side, opfyldt af dette ene: at være til Velsignelse for og dygtiggøre den Ungdom, der besøgte Faarevejle Højskole. I 1923 flyttede Blomgren til Haslev. Senere overtog han Ledelsen af Horne Højskole; men vi, der endnu virker paa Skolen her, bevarer Mindet om et af Herren rigt velsignet Samarbejde.

Holger Wiberg. Da Forstander Julin i 1906 blev Lærer ved Børnehjemmet »Godthaab«s Skole paa Frederiksberg havde han blandt sine Elever en flink og opvakt Dreng ved Navn Holger. Da Holger blev konfirmeret, kom han i Malerlære. Senere blev han Elev paa Faarevejle Højskole, og nogen Tid efter blev han knyttet til Højskolens Haandværkerafdeling som dennes Leder. Holger Wiberg virkede her en Aarrække og vandt sig mange Venner blandt de unge. Wiberg er nu Lærer ved den Skole, hvori han undervistes i Barndomsaarene. Vi bringer ham vor bedste Tak for den Indsats, han øvede her.

Ludvig Olsen, der senere blev Forstander for Nr. Nissum Højskole og nu ejer og driver Husmoderskolen »Sølyst« ved Horsens, mindes vi ogsaa som en af vore gode Medarbejdere. Hvem véd, hvis ikke Kongen havde haft Brug for ham i sin Hær i saa lang Tid, saa vi ikke kunde vente paa ham, om han da ikke havde været paa Faarevejle Højskole endnu.

Tegnelærer Christensen, der nu er Branddirektør i Ringsted, og hans udmærkede Hustru, sender vi venlige Tanker; det samme gælder mange andre værdifulde Medarbejdere, Lærere og Lærerinder; vi nævner: Lærerne Larsen, de to Familier Petersen, Chr. Andreassen, Tegnel.ne Munks-

Frk. Karen Hansen.

Frk. Johanne Kjær.

Frk. Jenny Kjær.

gaard og Søndergaard, Landbrugskandidaterne Kruse, Væde, P. Nielsen, A. Nielsen og Dynesen, Musiklærer Wolthers, Gymnastiklærer Eliasen, Gymnastik- og Haandgerningslærerinder, Frk.ne Larsen, Søndergaard, Vestengaard, Agerup og Højbye, Husholdningslærerinderne, Frk.ne Signe Petersen, Dam, Maren Sørensen, Wøldiche, Holm, Hansen og Lynghof samt Musiklærerinde Fru Bang.

Frk. Korsholm.

Lærerinde, Frk. Karen Hansen, der virkede her i adskillige Aar, og som senere fik Forretning i sin Hjemby Farre, bringer vi en særlig Hilsen og Tak for godt Samarbejde; det samme gælder Søstrene Johanne Kjær, nu Fru Lærer Overgaard, og Jenny Kjær, nu Fru Pastorinde Sørensen, Frk. Anna Korsholm, nu Fru Pastorinde Tolsgaard, samt Frk. Scharla, der nu ejer og driver Husholdningsskolen i Thorshavn paa Færøerne.

Inden vi slutter Kapitlet om Medarbejderne, maa vi i Tanken give de fire unge Teologer, der i kortere eller længere Tid virkede her som Lærere, et varmt Haandtryk og bringe dem en hjertelig Tak for Hjælpen, de ydede os; de fire er: Adolf Flensmark, nu Sognepræst i Bevtoft, A. Nissen, Sognepræst i Skrave, Chr. Tolsgaard, Sognepræst i Nors, og Nielsen, Præst i Aarhus.

Alfred Christensen.

Det er naturligt at afslutte

Frk. Scharla.

med at omtale Lærer Alfred Christensen. Alfred Christensen, der virkede her fra 1925 til 1931, var først en kort Tid Lærer ved Tommerup Højskole. I den Aarrække, han var knyttet til Faarevejle Højskole, gjorde han et godt og solidt Arbejde og tog sig meget af Eleverne, hvorfor vi bringer ham vor bedste Tak. Lærer Christensen er nu Lærer ved Nyker Skole paa Bornholm.

DEN ØVRIGE MEDHJÆLP

Naar vi tænker paa de mange Mænd og Kvinder, der paa forskellig Vis har ydet os deres Medhjælp her paa Skolen i de 25 Aar, saa indrømmer vi, at Lysten er der til at nævne en Del af disse her i Festskriftet; men da deres Tal gaar op i Hundreder, tør vi ikke i al Almindelighed indlade os herpaa; vi maa nøjes med at nævne ganske enkelte: De to Lisberg'er, Fader og Søn, Viggo Bay, nu Lærer i Tirslund, der i de første Aar ydede værdifuld Hjælp, og som gennem Aarene har bevaret en usvækket Interesse og Kærlighed til Faarevejle Højskole, Frk. Martha Hansen, der efter at hun nogle Aar havde ledet Arbejdet i Højskolens Køkken, overtog Kassererposten i Elevforeningen, Jens Chr. Thusholt, der gennem en lang Aarrække med sikker Haand bestyrede Skolens Landbrug, og Fru Mariane Thusholt, der siden 1915 med den største Dygtighed har ledet den store Husholdning. Vi bringer hver enkelt af de mange gode Hjælpere vor bedste Tak og ønsker dem Guds rige Velsignelse over Liv og Gerning.

J. Chr. Thusholt.

Fru Mariane Thusholt.

SKOLENS NUVÆRENDE LÆRERSTAB

Den af de nuværende Lærere, der har virket længst ved Skolen, er F. Chr. Damgaard. Damgaard, der er født i Aulum 28. Januar 1898, besøgte først Skolen som Elev; da han havde taget Eksamen som Landbrugskandidat, blev han

Skolens nuværende Lærerstab.

en kort Tid Assistent i Vejle Landboforening, men inden længe var han fastansat som Lærer ved hans gamle Højskole; han har nu i 10 Aar med stor Dygtighed ledet Skolens Landbrugsafdeling.

Pastor Carl Johannes Rasmussen var Elev her 1910—1911. Efter en Række Studieaar udsendtes han som Missionær til Arabien for at virke blandt Muhamedanerne. I ikke mindre end 15 Aar faldt hans Gerning i Arabien og Abessinien. Carl Rasmussen, der er gift med en skotsk Dame, maatte for et Par Aar siden, grundet paa sin Hustrus svigtende Helbred, vende hjem til Danmark. Fra Maj 1931 har han og hans Hu-

stru taget Ophold her hos os og har i det forløbne Aar været os en god Medhjælp i Gerningen blandt de unge.

Lærer H e r m a n B j ø r n v a d, der er demitteret fra Haslev Seminarium, er Leder af Indre Missions Privatskole her i Byen. Paa mange Maader har Lærer Bjørnvad gennem Aarene været os til stor Hjælp her paa Højskolen; han har saaledes ledet baade Gymnastikken og Sangen og har desuden holdt forskellige Foredrag.

Frk. E l n a M a d s e n, der er Vestjyde, har i de sidste Somre med stor Dygtighed ledet Gymnastikken og Haandarbejdsundervisningen.

SKOLENS KURSUS

Hovedvægten lægges paa de 5 og 3 Maaneders Kursus, der afholdes henholdsvis fra November til April for unge Mænd og fra Maj til August for unge Kvinder. Paa disse Kursus er der forskellige Afdelinger: Almindelig Højskoleafdeling, Landbrugsafdeling og Husholdningsafdeling; men foruden disse har der været afhodt en Række kortere Kursus: Havebrugs-, Landbrugs-, Husflids-, Husholdnings-, Social-, Studenter-, Gymnasiast- og Feriekursus; hertil kommer Sommerlejre for Kvinder og Vinterlejre for Mænd, og endelig har der været afholdt store een eller flere Dages Møder af forskellige Sammenslutninger, ligesom der i en lang Aarrække har været afholdt en Række Foredrag, ved hvilke nogle af vort Lands ypperste Mænd og Kvinder har ført Ordet.

AARETS ELEVFESTER

Aar efter Aar har der været arrangeret en to Dages Elevfest for forhenværende Elever. Disse Fester har været godt besøgte, og gennem disse er det Baand, der blev knyttet mellem de unge og Faarevejle Højskole blevet yderligere fæstnet. Aarets Elevfester har været til megen Opmuntring og Velsignelse for saavel Ungdomsskaren som for os, der har virket paa Skolen.

FAAREVEJLEKREDSENE

Faarevejle Højskole var vist den første af vore Skoler, der begyndte at samle Eleverne paa centrale Steder rundt om i Landet. Disse Sammenkomster førte med sig, at der blev

dannet en Række Kredse af gamle Elever i de forskellige Landsdele, og gennem denne Kredsdannelse i Forbindelse med de aarlige Stævner har der stadig været en intensiv Forbindelse mellem de forhenværende Elever og Højskolen. Vi føler os forvisset om, at mange af vore unge har høstet megen Glæde og rig Velsignelse herigennem.

AARETS MØDER

Faarevejle Højskole har ikke alene været et Hjem for Elevflokkene, men det har været et Samlingssted for Indre Missions Venner i Omegnen, ja i hele Odsherred.

Snart kaldtes der til Foredrag over aktuelle Emner og snart til Missionsmøder, Samfundsmøder eller Vækkelsesmøder, og Gang efter Gang fyldtes Skolens Samlingssale af Venner, der lyttede til Ordet, der blev forkyndt.

ELEVFORENINGEN

Allerede i Foraaret 1908 stiftedes Elevforeningen. Den 30. Marts samme Aar vedtoges følgende Vedtægter for Foreningen:

Faarevejle Højskoles Elev- og Aktionærforening.

(Stiftet 1908.)

§ 1.

Formaalet er:

a) At virke for sand og varig Interesse og Kærlighed mellem Skolen og Foreningens Medlemmer og mellem disse indbyrdes.

b) At yde pekuniær Støtte til trængende ikke amtsunderstøttede unge Piger og Karle, som ønsker sig et Kursus paa Faarevejle Højskole.

§ 2.

Som Medlemmer kan enhver, som har været Elev paa Skolen i kortere eller længere Tid — samt alle Aktionærerne i Faarevejle Højskole — optages.

§ 3.

Sekretæren maa aarligt inden 1. Juni sende en Opkrævning paa det tegnede Beløb, der mindst maa være 2 Kr.

§ 4.

Foreningen afholder »Elevmøde« paa Højskolen mindst hvert andet Aar.

§ 5.

a) Af Bestyrelsen, der bestaar af 7 Medlemmer, vælges den største Halvdel (4) af Eleverne ved »Elevmødet«, den mindste Halvdel (3) vælges af Aktionærerne.

b) Bestyrelsen vælges for 4 Aar ad Gangen; den største Halvdel afgaar ved Lodtrækning efter 2 Aars Forløb.

Samtidig med Bestyrelsesvalg og for samme Tid vælges 2 Suppleanter og 2 Revisorer, den ene af Eleverne og den anden af Aktionærerne.

Al Afstemning sker skriftlig.

c) Aktionærernes Stemmesedler indvarsles gennem Foreningens Organ senest 14 Dage før Elevmødet.

d) Bestyrelsen vælger selv sin Formand og bestemmer iøvrigt al Forretningsordenen.

§ 6.

Bestyrelsen ordner i Samraad med Skolens Leder alt vedrørende Elevmødet.

§ 7.

a) Foreningen udgiver et Medlemsblad, som tilsendes Medlemmerne frit; dette udgaar mindst hver anden Maaned.

b) Bestyrelsen vælger Redaktøren.

§ 8.

Program for og Referat fra »Elevmødet«, Uddrag af Foreningens Regnskab, Fortegnelse over nye tiltrædende Medlemmer og Meddelelser fra Skolen optages i Bladet.

§ 9.

Bestyrelsen maa af Foreningens Midler afholde de med »Elevmødet«s Afholdelse forbundne Udgifter, samt Udgifterne ved Bladets Trykning og Forsendelse, samt foretage Uddelingen af Foreningens eventuelle Understøttelse til trængende Elever.

§ 10.

Hvis 50 Medlemmer ønsker en Lovændring, kan denne foretages, hvis ¾ af de ved Elevmødet tilstedeværende Medlemmer stemmer derfor. — Et saadant Forslag maa være indgivet til Foreningens Formand senest 1 Maaned før Elevmødet.

Saaledes vedtaget den 30. Marts 1908.

Georg Rasmussen,
Sekretær.

Anders Krogh.

Søren Sørensen.

C. M. Julin,
Formand.

Man faar gennem disse Vedtægter Indblik i, hvad man har tilsigtet ved Dannelsen af Foreningen. Der er ingen Tvivl om, at Elevforeningen har betydet adskilligt baade for Skolen og Eleverne.

Gennem de Midler, Foreningen har haft ad raade over, er der ydet uformuende Mænd og Kvinder, der har besøgt Faarevejle Højskole, en god Haandsrækning. Siden Foreningens Stiftelse har den tildelt trængende Elever ca. 17,000 Kr. I de sidste 20 Aar har Fabrikant Vald. Olsen, Tølløse, været Formand for Elevforeningen. Skema til Ansøgning om Understøt-

telse kan rekvireres fra saavel Formanden som fra Højskolen. Elevforeningens Kasserer er: Lærer Hermann Bjørnvad, Privatskolen, Faarevejle St. Aarsbidrag og Gaver til Foreningen sendes til Kassereren. Postkonto Nr. 8701.

En Dag i Sommeren 1908 havde Højskolens Elever og Lærere Udflugt til Møller Bentsens Have i Ordrup; mens Forstanderen og Lærerne dasede paa Græsplænen, drøftede man Navnet til det paatænkte Organ for den nystiftede Elevforening. Man enedes om at kalde det »Sølvsnoren«. Den 15. Oktober 1908 udkom det første Nummer. Kunstneren Povl Steffensen havde leveret en smuk Tegning til Bladets Hoved: Livets Traad, Sølvsnoren, forbinder Ungdom og Alderdom.

Som Redaktør af »Sølvsnoren« føler jeg Trang til at bringe trofaste Medarbejdere min bedste Tak for hver en hjælpende Haand. Vi har gennem Aarene faaet mange Beviser for, at Bladet har været til Glæde, og dette er os en stor Opmuntring.

»Trekløveret« fra Als Sommeren 1919.

Trinitatis K. F. U. K. i Sommerlejr paa Højskolen.

SKOLEN OG EGNEN –

Af Konsulent F. K. Damgaard

Mon der vel findes et Sted i Danmark, hvorfra man saa let kan foranstalte Udflugter til naturskønne Egne som fra Faarevejle Højskole, jeg tror det næppe.

Faarevejle Sogn er noget af det ejendommeligste, som findes, og Egnen — især Odsherred — staar ikke stort tilbage.

Her findes alle mulige forskellige Naturer.

Her er »duftende Enge og kornrige Vange«, lyngklædte Høje og udbredte Klitpartier. Skyggefulde Bøgeskove veksler med mørke Granplantager; bakkerigt Terræn ligger tæt ved jævne, plane Flader, og Stranden, den vidunderlige, dejlige Strand, ligger lige uden for Odsherreds Dør.

Jo, alt, hvad et naturelskende Menneske kan ønske sig, findes her. Det kan da ikke undre, at man i længst forsvunden Tid har lagt en Borg, Dragsholm, og mange, mange Aar senere en Højskole ved Porten ind til Odsherreds skønne Land; og det kan heller ikke undre, at man fra Ungdomsborgen tit og ofte tager paa Udflugt til et eller andet af disse vidunderlige Natursteder.

Ved 25 Aars Milepælen vil mange af de »gamle« Faarevejle-Elever mindes deres Højskoletid. Ved dette Tilbageblik vil sikkert en Del standse et Øjeblik ved Udflugterne og søge at genfremkalde Stederne, der besøgtes, og dvæle en Stund ved det, man drøftede sammen og hørte om paa disse Ture.

Lad mig da prøve at rode lidt op i Hukommelsen ved ganske kort at omtale nogle af de særlig benyttede Udflugtssteder; kunde der derved fremkaldes endnu mere Kærlighed til Faarevejle Højskole og Egnen hos Læseren, var Hensigten naaet.

Vi »tager« Turen ved et Besøg paa Uranienborg.

Dels ligger Uranienborg saa tæt ved Højskolen, at Turen

ikke bliver trættende — det er Højskolens Udsigtstaarn —, og dels har vi herfra en ganske vidunderlig Udsigt.

Efter at have studeret en Del af de mange indskrevne Navne i Taarnets Plankeværk og Zinkplader — der er sikkert Navne fra alle 50 Hold —, vender vi Øjet mod Vest. Her ligger Faarevejle gamle sagnrige Kirke paa sin høje Skrænt. I tidligere Tid skyllede Lammefjordens Vande op mod Skræn-

Faarevejle Kirke.

ten, og under Storm og Højvande var det nok ikke rart at færdes ved Kirken, der tit var omgivet af Vand til alle Sider. To Ejendommeligheder har denne skønne Kirke frem for de fleste andre, nemlig at Taget paa Taarnet danner Kors med Skibets Tag, og at Indgangen findes paa Nordsiden. Begge Dele har ifølge Sagnet sin Grund, som jeg ikke nærmere kan komme ind paa.

Kirkens største Seværdighed — det, som aarlig tiltrækker Masser af Turister — er dens Begravelser. Blandt de mange, som ligger begravet i Faarevejle Kirke, er det særlig Jarlen af Bothwell, som tiltrækker besøgendes Opmærksomhed. Efter at have set lidt paa hans jordiske Levninger beundrer vi Kirkens smukke Altertavle samt de tunge, massive Lysestager med Adelsvaabnet paa Alteret.

Lidt længere ude mod Vest har vi Vejrhøj. 121 m rager den op over Vandfladen og bliver derved Sjællands næsthøjeste Punkt, men højeste tilgængelige Sted.

Sikken Udsigt her er. I klart Vejr skimter man Jyllands Kyst i det fjerne Vest, og mod Øst indfanges Skaane af Øjet.

Har man en Sommermorgen fra Vejrhøj set Solens Opgang, har man set et Syn, der aldrig glemmes.

Ved Foden af Vejrhøj med en herlig Udsigt over Nekselø-bugten ligger Dragsholm. Den tidligere saa stolte Borg — i

Faarevejle Højskole.

sin Tid Sjællands stærkeste Fæstning og derfor benyttet til Statsfængsel for særlig farlige Personer — ligger nu i dybeste Stilhed, efter at dens sidste Besidder, Lensbaron Zytphen Adeler, ved Nytaarstid 1932 døde.

Fra Dragsholm tager vi ad Strandvejen Nord paa. Har vi Tid, og Vandet frister, tager vi os et Bad i de salte Vover og skynder os saa videre.

I Lejrbjergskoven gøres et kort Ophold, hvorefter der fortsættes til Ordrup. Her beses Skamlebæk Radiostation.

Allerede i lang Afstand har man set de høje Radiomaster; nu ses der at være flere Systemer af Antenner. Her findes 4 Master paa 100 m, 3 paa 60 og 2 paa 40 m, og imellem disse er udspændt et Væv af kraftige Ledninger. Faar vi Lov at komme ind i den mægtige Udsenderhal, imponeres vi af de komplicerede Apparater og Instrumenter, der kræver betydelige Fagfolk til sin Betjening.

Vi forstaar, at her er vi naaet til Nutidens højeste Viden-

skabelighed. Her er Centralen for al Radioforbindelse mellem Danmark og den øvrige Verden, og her staar vi ved Danmarks Kortbølgesender.

Videre gaar Vejen Nord paa. Har vi Mod og Kræfter, lægges Turen gennem Veddinge Bakker, ellers tager vi ud til Landevejen og søger op mod Høve.

Audebo Dæmning.

Her skal vi først op paa Esterhøj for at se den store Genforeningssten — indtil for nylig Danmarks største — og nyde den prægtige Udsigt ind over Odsherreds Hundreder af Huse og Hjem.

Høve Stræde mindes vi alle. Med gode Bremser i Cyklerne kunde det gaa med stærk Fart nedad, men kun Kæmperne kunde træde den opad.

I Høve Skov prøver vi, om det er muligt at tælle Bilerne, dernæst om vi kan faa en lille Strandplads; lykkes dette, skulde vi gerne i Vandet, men der skal passes paa, thi ikke saa sjælden bliver nogle derude.

Rejsen fortsætter.

Ude i Øst skimter vi Lammefjordssøen og bag ved denne Audebo. Her er vi ved Lammefjordens Puls. Standser Hjertet, dør Organismen, og standser Audebo Pumper, er det Slut med at bo paa Lammefjorden. Nu er vi ved Egnens største Ejendommeligheder.

For knap 60 Aar siden var Lammefjorden Vand, nu er det omtrent Land altsammen. Ca. 10,000 Tdr. Ld. er i Tiden siden 1874 fravristet Havet, saaledes at her, hvor Fortidens Vikingesnekker fo'r over Vandet, drager nu Bonden sin Fure og saar sin Sæd. Vi kaster et sidste Blik ud over den nærmeste Egn og prøver i Fantasien at udmale os den rigtige Lammefjordstid, men da det kniber, forlader vi Uranienborg

Lammefjorden Anno 1850.

og gaar ned i Mariesalen for at beskue Bays store Maleri; da fatter vi den Skønhed, der har været over Egnen i tidligere Tider og spørger uvilkaarligt os selv, hvornaar der var skønnest, enten før eller nu.

Udfarten er til Ende.

Men der var mange, mange andre Steder, vi i Aarenes Løb besøgte og fik kær.

Lad mig blot nævne nogle af disse: Sjællands Odde, Stenstrup Museum og Jættestuerne, Nykøbing med den berømte Frugtplantage, Rørvig, Sjællands Skagen, »Skrupsulten«, Nekselø, Sejerø, Jyderup med Skarridsø, Kalundborg o. m. fl. Steder.

— Og endelig maa nævnes, at mange private Hjem i Aarenes Løb har vist os Gæstfrihed saavel Sommer som Vinter; disse Besøg har altid været imødeset med Glæde, og ved dem er der knyttet mange Venskabsbaand mellem Skolen og Egnen, som vi fra Skolens Side nærer dyb Taknemlighed for.

MINDET LADER SOM INGENTING, ER DOG ET LØNLIGT KILDESPRING

Drager frem, drager frem igennem Portene, bereder Folket Vej, baner, ja baner Vej, sanker Stenene deraf, opløfter et Banner for Folkene.
Es. 62, 10.

Med dette Ord fra vor gamle og altid unge Bibel vil jeg gerne sende en Hilsen til Faarevejle Højskoles 25 Aars Jubilæum og dertil knytte mine Ønsker om Fremgang for Skolen i de kommende Aar under Guds Velsignelse over Gerningen.

Noget af det, der stærkest har præget Udviklingen i det sidste Aarhundrede, er vel den store Fremgang i Samfærdsel og Samkvem mellem Folkene, lige fra Dampmaskinens Opfindelse til Flyvemaskiner og Radio. Derved er Portene ud til den store Verden blevet aabnede, og som Følge deraf fremkom en voksende Lyst hos Ungdommen til at drage ud gennem disse Porte — dels ved selv at rejse ud og dels ved at faa Kundskaber om, hvad der sker derude.

Men for en stor Del af vort Lands Ungdom laa der en Hindring i den mangelfulde Oplysning, idet vor Folkeskole ikke er anlagt paa at give andet og mere end det almindelige Grundlag. Derfor m a a t t e Folkehøjskolen nødvendigvis opstaa med den Opgave at »berede Folket Vej« — thi »Folket«, naar vi taler om Udvikling og Fremtid, om at drage frem gennem Portene, det er jo de unge.

Vi har alle set, hvor forskelligt Heste, som er tøjrede paa en Græsmark, bærer sig ad, naar der kommer Ryttere forbi ad Landevejen. Det gamle, udslidte Øg drejer Hovedet et Øjeblik og gumler videre. Den arbejdsvante Hest følger de fremmede

Heste med Øjnene en Stund, vrinsker efter dem med løftet Hoved og fortsætter sit Arbejde, som om den tænkte: »Lad dem om det — jeg passer mit«. Men Plagen faar travlt — den sætter Ørerne op, rejser Manken og med Halen til Vejrs farer den over mod Vejen. Den vil med. — Men ak! Et kraftigt Ryk i Tøjret belærer den om, at den er med nogle Meter Reb bundet til en Pæl i Marken — og her maa den blive indtil videre. Saa jager den rundt i Trav og Galop, vrinsker og slaar bag ud, indtil de fremmede Heste er borte.

Det er saadan, at de har det, de unge. Det er Udlængselen og Fremdriften, Lysten til at følge med i Tidens Udvikling. Og derfor skal Højskolen berede dem Vej.

Dog, før Vejen er banet, maa Stenene sankes af. Og det kan jo være et trælsomt Arbejde, men det skal gøres.

Da jeg blev Forstander for Faarevejle Højskole, fik jeg anvist et Stykke Jord til Køkkenhave øst for Skolen og der lagde jeg om Foraaret Kartofler. Da jeg skulde tage de ny Kartofler op, viste det sig, at jeg fik 3—4 Sten op for hver Kartoffel og jeg fik næppe saa mange Kartofler, som jeg havde lagt ned — men jeg fik en Mængde Sten sanket bort. Min lille Datter, som hjalp mig og samlede Kartoflerne i en Spand, sagde til mig: »Far, nu synes jeg, du skulde bestille noget ordentligt og grave nogle flere Kartofler op i Stedet for alle de Sten«. Hun forstod ikke, at Stenene maatte væk først.

Det er jo ogsaa en Højskoles Arbejde at sanke Stenene af Vejen, ikke blot f o r de unge, men ogsaa h o s de unge selv. Er det end til Tider et trælsomt Slid, saa lønner det sig i Længden.

Endelig maa der »opløftes et Banner for Folket«, saa det kan gaa frimodigt frem ad Vejen og ikke skal fare vild. Og det er herligt at løfte Banner for en Ungdom, som vil frem. Men det maa være det rette Banner: vor Herre Jesu Christi Kors-Banner, om hvilket vi synger: »Lad vaje højt, vort Kongeflag, lad flyve Korsets Banner — til Heltedød paa Sejrens Dag det sine Kæmper danner. — Paamind os kun, vort Sejerstegn, om Herrens Død og Pine, thi under hver en Himmelegn derved h a n frelste sine. — Afbild os kun det Korsets Træ, hvorpaa vor Frelser hængte — derunder kun det Ly og Læ vi fandt, hvortil vi trængte.«

Maatte det altid være Faarevejle Højskoles Gerning at

sanke Stene af Vejen og opløfte Herrens Banner for vor Ungdom.

Med hjertelig Hilsen især til tidligere Medarbejdere og gamle Elever.

Rise Præstegaard, Februar 1932.

Vald. Gøtzsche.

MINDET

Jeg sad i Dag hos Missionær Carlsens i Hillerød, da mit Øje faldt paa et indrammet Billede, som jeg hilste med Genkendelsens Glæde. Det var virkelig et Billede af Lammefjorden før Udtørringen 1874. Saa gik mine Tanker naturligvis til Faarevejle Højskole (hvad de forøvrigt tit har gjort, og ikke mindst efter at Forstander Julin har bedt mig om en Mindeartikel til Festskriftet).

Jeg sad længe og saa paa det Billede — og mine Tanker gik langt bag om Billedet og ind i Fortiden, og jeg saa for mit Blik den dejlige Fjord med de smaa Fiskerlejer Asnæs og Faarevejle, der spejlede deres hvidkalkede Huse i Fjordens Vand; jeg saa barbenede, brunede Drenge sejle over og bade fra Flintholm og hvile ud under den store, gamle Tjørn, som staar der endnu — sagtens bragt derover af en Fugl; og jeg hørte Odsherreds Hovbønder og Dyr stønne under Slid og Slæb af Sten og Tømmer til Faarevejle Kirke, der rejste sig med Takker og Skydeskaar paa den stejle Pynt, og som nu gemmer de »historiske Levninger« af James Hepburn, Jarlen af Bothwell, der fandt sin Grav her efter et strengt Fangenskab paa Dragsholm.

— — —

Og pludselig er jeg atter i Nutiden. I Vest ser jeg Vejrhøj i uforanderlig Majestæt, »Kongen blandt Odsherreds drabelige Højder«. I Nord Høve Stræde, »Sjællands eneste Pas« — som et stort, blidt, skønt Smil, der virker som Sol over Sindet.

Men Fjorden er som ved et Trylleslag forsvundet og forvandlet. Hvor stolte Snekker pløjede de salte Bølger, gaar Bonden sindigt bag sin Plov. Hvor Silden gik i Stimer, og Aalen snoede sig fra det hele, der bygger nu Lærken sin Rede, og Hare og Skovfugl søger sig Ly og Skjul. Hvor Tang og Søgræs groede vaadt og grønt og slimet, gaar Jens Arnold i Sol-

heden og stikker Asparges, saa ens Tænder løber i Vand, og Havren og Hveden staar der svær og tung og fuldkernet. Ja, hvor fordum »Havfrusangen« lød kaldende og lokkende og besnærende, der lyder klinger Barnelatter og glade Ungdomssange.

Sig saa ikke, at Trylleriets Tid er forbi. De store Sten omkring Skolen er uigendrivelige Beviser, der fortæller om svundne Tider, »da Bølgen slog i Takt mod Kystens Stene og gik i Dans med Sølverkrans om Haar«.

— — —

Og Udsigten fra Flintholm, fra Fjordens hvide Slot, er ogsaa efter Forvandlingen vidunderlig. Natur og Menneskesnille i Forening har »skabt« et Stykke Danmark, som virker betagende paa den, der kan blive stille nok til at høre Moserne sukke og Stenene tale — for den, der hører og forstaar Vindenes Susen gennem de gamle Skydeskaar i Faarevejle Kirke og Motortogets gungrende Hestekræfter hen over den udtørrede Fjordbund — gammel Tid og ny Tid. Det evige Pulsslag i Egebladets Bæven og i Maskinens Stempelslag banker i Takt paa den udtørrede Fjord, og hvad Kulturen forbrød mod Fortids Skønhed, har Naturen atter søgt at skjule ved en yppig og ejendommelig Frodigheds Kaabe.

Midt i dette nye Stykke Danmark, der smiler frodiggrønt, og gavmildt giver dagligt Brød til henved halvtredie Tusinde Mennesker, ligger Faarevejle Højskole. Og saa er dette endda kun Rammen. Rammen om det skønneste Ungdomsarbejde, vort Land ejer, Højskolegerningen.

— — —

— — Og Mindet, der lader som ingenting, planter mig midt i Højskolens pulserende Liv: Jeg ser i Spisesalen, hvor Fadene tømmes (hurtigst om Vinteren), og Snakken gaar (livligst om Sommeren), at »Madklokken« aldrig kalder forgæves. Her mødes alle Anskuelser i Samdrægtighed og lader med forenede Kræfter Frikadellerne og Makaronien vederfares Retfærdighed.

Og min Tanke følger de unge op paa deres Værelser, og jeg hører unge Piger sukke »fortvivlet« over en genstridig Stil (at saadan noget ogsaa skal have Lov at være til!), og jeg ser unge Mænd svede i Skjorteærmer over en balstyrig Regneopgave (som dog efter et Par Piber Tobak maa give sig).

Og med eet ser jeg Foredragssalen befolket — ikke blot med Elever, men Fortidens Kæmper rasler med Rustning og Plade, og den gamle Pagts Mænd træder frem, alvorligt og manende med deres: »Saa siger Herren.« Jeg hører de kristne Trosheltes Sang, mens Martyrbaalets Flammer lyser mod Himlen — og jeg gribes som saa mange Gange før, og mit Hjerte løftes i Bøn for og om en Ungdom, der vil tjene Herren i vort Folk, en Ungdom, der ikke maa hildes i Nattens besnærende Blund, en Ungdom, der ikke fejgt viger for spottende Smil og Skuldertræk, men som tør være sin Frelser bekendt, og som v i r k e l i g k æ m p e r for, hvad den for Alvor tror.

Og jeg befinder mig pludselig i Havens Gange og hører Træerne hviske om Kamp og Strid, om Nederlag og Sejre, om Længsel og Taarer, om unge, der fandt Fred med Gud. Jeg hører Himmelklokker kime — om Fryd i Dag — om Sommersol ved Vintertide — sandt og stærkt og kønt; thi naar Afgørelsen for Alvor træffes i et Menneskes Liv, saa er Gud der, og hvor Gud h e l t faar Lov at raade, der er Stilhed og Styrke og Glæde.

Og saa er jeg midt inde, hvor Højskolens Hjerte banker stærkest og rigest, og hvor jeg maa drage mine Sko af, og mit Hjerte længes mod jer unge, som jeg fik Lov at dele saa meget med, og jer især, som Gud gav mig Naade til at række Livets Ord, saa det blev jer en Hjælp paa Vejen. I er Klenodierne i min Højskolegernings Mindekrans, og jeg vil altid takke Gud for jer, og fordi han vilde bruge saa ringe en Tjener som jeg.

I Mindet om gode gamle Dage sender jeg jer, mine gamle Elever, en kærlig Tanke. Jeg tænker forøvrigt tit paa jer og spørger mig selv, om I nu faar Lov til at gaa med et glad og tilfreds Sind derude i Hverdagen og være til Velsignelse for Mennesker — eller om nogen af jer under Livsvilkaarene er blevet trætte og tvære og alt andet end Salt og Lys, fordi I forsømte at drikke af Bækken ved Vejen. Da maa jeg bede for jer — som for mig selv — at vor Tro ikke skal svigte.

Saa sidder jeg da her i Nordsjælland, hvor Gud gav os en dejlig Gerning blandt Børn og unge, og mindes min Faarevejletid — og var der end store Skuffelser ogsaa der, saa staar Tiden dog for mig som en skøn og rig Tid. Højskolegerningen er nu engang min Ungdoms Kærlighed.

— — —

Fem og tyve Aars Jubilæum! — Hvad var det for en Støj? Aah, det var Mindets Fugl, der fløj!

Jeg maa have Lov til til sidst at sige et Par Ord i Tilknytning til Jubilæet. Først: Vi ønsker til Lykke med de 25 Aar. Dernæst: Det kunde se ud, som om Tiden ikke var Højskolerne god. En Præst her i Nordsjælland mente, sagde han forleden Dag, at Mellem- og Realskoler næsten havde gjort dem overflødige. — Men det er nu en gal Betragtning. Jo mere mekaniseret og fortravlet Tiden bliver, jo flere Fremskridt, der gør Tempoet mere rivende, des mer er der Brug for Højskolens Gerning. Vor Tids Ungdom trænger til at blive taget afsides og blive stille (til at lære at l e v e Livet). Kristen Kold udtrykte det saaledes: »— det er egentlig det, Højskolen vil lære Folk, at elske Gud, sin Næste og sit Land«, eller som Grundtvig siger det: »Hvad Solskin er for det sorte Muld, er sand Oplysning for Muldets Frænde; — langt mere værd end det røde Guld det er: sin Gud og sig selv at kende«. — Højskolens to Førstemænd hævder netop, at den religiøse og aandelige Vækkelse er Højskolens fornemste Opgave; det faglige kommer i anden Række. Derfor har Højskolen ikke overlevet sig selv — aandelig Vækkelse trænger alle Tiders Ungdom til.

Og det er en stor Oplevelse at komme paa Højskole. Det er en Tid, de unge aldrig glemmer. Naar min 78-aarige Mor taler om Askov Højskole, hvor hun i sin Ungdom sad under Ludv. Schrøders, Poul la Cours og H. Nutzhorns Talerstol, da straaler hendes Øjne. Skulde jeg ønske noget rigtig godt for de unge (og ingen kan nu beskylde mig for at ville »fiske«), da skulde det være et Højskoleophold paa en Indre Missions Højskole. Ja, det er efter min inderligste Overbevisning; de Penge, der gaar til et Højskoleophold, er givet godt ud.

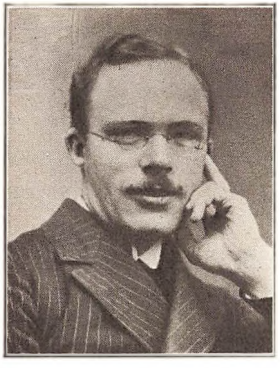
Og for Højskolens Fremtid ønsker vi, at den altid maa være sit Motto tro: B e d r e f r e m! — At faglig Dygtighed og Indsigt og glødende Hjerter for Guds Riges Sag blandt de unge maa gaa Haand i Haand med et trofast og helhjertet Arbejde i Skolens Tjeneste. Da har ogsaa Faarevejle Højskole en Fremtid i vort Folk. Guds Velsignelse til!

Vi beder alle kendte og ukendte gamle Elever og Venner, vore gamle Medarbejdere med Familier, ja, hvem vi i kortere

eller længere Tid færdedes sammen med paa Faarevejle Højskole og ved Elevmøder, modtage en Tak for, hvad vi delte dèr af det, der siden blev skønne og friske Blade i vor fælles Mindekrans.

Med kærlig Hilsen — ogsaa fra vore Børn!
Eders hengivne
Gudrun og *Aage Th. Christensen.*

MIN UNGDOMS LYSE BORG

Indre Missions Højskole har igennem de skiftende Tider været en god Gave til dansk Ungdom!

De faglige og aandelige Værdier, som unge her har hentet, lader sig ikke udmaale, men mange, der nu er midt i Dagens Dont, vil villigt vidne: Indre Missions Højskoler bragte os en uvurderlig Hjælp til vor daglige Gerning, saa vi selv i en Mørketid tør løfte Hovedet i Mod og Tro paa Fremtiden; mange af os fik her den Tro, som er til at leve og til at dø paa, og de, der fik begge Dele, gik ud til Dagens Strid som Rigmænd!

Blandt Indre Missions Højskoler har Faarevejle Højskole nu haft sin Plads i 25 Aar! — Elevhold efter Elevhold har taget Skolen i Besiddelse, har oplevet en rig Tid for atter at drage ud for at finde og fylde en Plads i Livet. Sommer og Vinter har vekslet — Medarbejdere har skiftet — Aarene har været præget af skiftende Kaar for Skolen og dens Mænd, men ét har været sikkert: Guds Miskundhed! Der har været bedt og stridt, syndet og angret, der har været Haab og Skuffelser, der har været Lovsang paa Højtiderne og Bøn i Dalsænkningerne, men ét har været sikkert: Guds Miskundhed!

Paa Faarevejle Højskole havde jeg den Lykke og Berigelse at staa i Tjenesten i 8 Aar. Her fik jeg min Indvielse til Tjenesten i Indre Missions Højskolearbejde. Her mødte jeg Overbærenhed, Forstaaelse og Tillid. Herfra har jeg Minder, der vil lyse Livet igennem. Her fandt jeg Venner, der var trofaste selv om jeg var troløs — — —

Nu hilser jeg Faarevejle Højskole — min Ungdoms lyse Borg — og ønsker, at den — om Herren vil det — maa faa en lys Fremtid under Herrens Velsignelse, at den ogsaa i kommende Dage maa være et Værksted til Dygtiggørelse til den daglige Dont, men frem for alt, at den maa være den hellige Aands Værksted.

Josef Blomgren.

ET HALVT AAR PAA FAAREVEJLE HØJSKOLE

Det var et Aar efter, at jeg havde taget Lærereksamen, at jeg kom til Faarevejle Højskole og tilbragte et rigt og lykkeligt Halvaar der. Det var dengang kun seks Aar, siden Skolen havde begyndt sin Virksomhed, men i disse Aar havde Julin hele Tiden haft Del i Gerningen, først som Lærer og senere som Forstander. Han modtog mig ved min Tiltrædelse 1. September 1913 med en lang Liste med Bynavne. De 10 første Navne angav, saa vidt jeg husker, Byer og Landsbyer paa Bornholm. Derefter kom en Række fra Nordsjælland, fra Vestsjælland og fra det sydøstlige Jylland. Ved hvert Navn stod en Dato, og Meningen var, at jeg skulde besøge alle disse Steder og holde Møde der i Løbet af September og Oktober. Det hele var tilrettelagt.

Det blev Indledningen til min Virksomhed som Lægprædikant. De to Maaneder glemmer jeg aldrig, heller ikke den Venlighed, jeg mødte fra mange af dem, der allerede dengang følte sig stærkt knyttet til Faarevejle Højskole og Gerningen dèr.

Den 3. Novbr. begyndte Vinterskolen med et Hold flinke unge Mænd. Mon ikke Elevprotokollen udviser Tallet 37 for denne Vinter? Vi havde mange gode Timer sammen, og jeg tror, jeg lærte lige saa meget som Eleverne. I hvert Tilfælde har jeg selv den Opfattelse, at dette Undervisningsaar var af lige saa megen Betydning for min personlige Udvikling som et enkelt af de foregaaende Læseaar.

I Løbet af Vinteren maatte jeg flere Gange i Ilden som Taler ved Møderækker, som afholdtes rundt om i Odsherred. Jeg mindes endnu en Aften, hvor jeg fra Kordøren i Faarevejle Kirke talte om den rige Yngling.

Da jeg var kommet vel hjem til Skolen, spurgte en af Tilhørerne meget interesseret: »Taler De altid om den rige Yngling?«

Nej, det mente jeg da ikke.

Ja, vedkommende havde hørt mig tale en Gang før i en Stationsby i det sydlige Jylland, og der havde jeg talt om den samme velstillede unge Mand. Og en Bekendt af vedkommende havde hørt mig tale i Midtjylland og havde oplyst, at jeg ogsaa der havde talt om den unge jødiske Kapitalist.

Jeg har siden undgaaet at tale om den unge Velhaver, og jeg kvier mig endnu ved at tage dette alvorlige og vigtige Tema under Behandling. Men jeg vil ikke afgive noget Løfte om aldrig mere at tale om den rige, unge Mand. —

Vi havde i Vinteren 1913—14 megen Glæde af at synge, og jeg skrev vist ved flere Lejligheder nogle Smaasange, som for et Øjeblik forøgede vor ungdommelige Livsglæde. — Det kan ikke fejle, at denne Vinter var med til at uddybe de unges Indsigt i Livets vigtigste Forhold, at de fik deres Kundskaber forøget og deres Evner skærpet. Men tillige tilbragte de en lykkelig og god Tid i smukt Kammeratskab og i nær Omgang med Skolens Forstanderpar og Lærere.

Men stærkest vil det nok føles af dem, der delte denne Vinter med hinanden, at det var en af Gud velsignet Tid, hvor hans Kald n a a e d e de unge Hjerter til aandelig og evig Velsignelse.

For mig var denne Vinter en stærk Bekræftelse paa det kristelige Skolearbejdes Rigdom og Betydning. Jeg ønsker Faarevejle Højskole, dens Forstanderpar og Medarbejdere rig Velsignelse i Arbejdet i den kommende Tid.

Sæt Lyset frem i vort unge Lag,
ja, Lys med den ædleste Flamme,
da adler Højhed vor Arbejdsdag,
da krydser Kundskab vort travle Jag,
da styrkes Livstræets Stamme.

Vi frygter ikke, hvad der er sandt,
thi Sandhed øger Guds Ære.

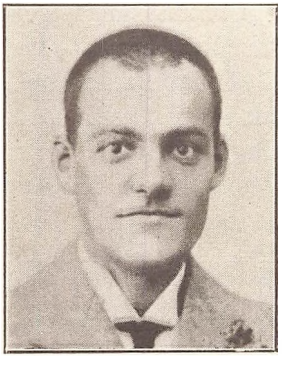
Hvert Baand maa brydes, som Løgnen bandt,
hver Sandhed følges, som Sjælen fandt
ved Livets Lektie at lære.

Ja, derfor lider vi Dagens Lys
paa Kvist, i Kammer og Kælder.
Fra Mørket kommer det kolde Gys,
den, Solen kysser, hans Kraft forny's,
saa Livets Lykke fremvælder.

Gud bor i Lyset, og Livets Trang
er Lys i lønligste Gemme.
I Lyset gyldnes den golde Vang,
i Lyset løfter sig Lærkens Sang,
i Lyset hører vi hjemme.

Ludv. Olsen.

EN JUBILÆUMSHILSEN FRA SØNDERJYLLAND

Alle Faarevejle Højskoles Elever og Gæster har utvivlsomt lagt Mærke til de store Stene, der findes paa Højskolens Gaardsplads. Mig har de fra første Færd mindet om de Stene, Josva lod rejse i Gilgal til Minde om Israels underfulde Overgang over Jordans Flod ind i det forjættede Land.

Der skulde disse tolv Stene staa til Herrens Ære og vidne for Slægt efter Slægt om, at det var Herren, deres Gud, og ham alene, der hjalp Folket gennem Flodens stærke Vande:

»At alle Folk paa Jorden skal kende Herrens Haand, at den er stærk, at I skal frygte Herren Eders Gud alle Dage«.

Josva 4, 24.

Om man, da Stenene ved Faarevejle Højskole blev rejst, har haft denne Begivenhed i Tanker, véd jeg ikke; men mig mindede de ofte om Skolens Gerning og Opgave:

At vise den opvoksende Ungdom, at Herrens Haand er stærk!

Det er det store Maal, at ogsaa dansk Ungdom maa faa Øjet aabnet for det underfulde, der alle Dage mødte og vil møde

den, der regner med Herren, maa lære at se hans stærke Haand baade i Israels Folks og den kristne Kirkes Historie og det enkelte troende Menneskes Liv, — og derigennem personligt finde helt ind til Gud og erfare hans Magt og Naade.

Under hele Arbejdet paa gennem grundig Oplysning og teoretisk og praktisk Dygtiggørelse at give de unge en rig menneskelig Udvikling, har dette første alle Dage klart været Højskolens Maal.

Derfor kan vi paa 25 Aarsdagen takke for mange unge, som kom hjem fra Faarevejle Højskole som Mennesker, der her lærte at frygte Herren, deres Gud, alle Dage.

Takken skal frem for alt rettes opad.

Og maatte den Linje følges ogsaa i Fremtiden!

Det skal være min Bøn og mit Ønske paa Jubilæumsdagen.

Og saa hjertelig Tak for Mindet om skønne Dage og rige Timer, som ogsaa jeg ejer fra det uforglemmelige »hvide Slot«.

Ad. Flensmark,
Sognepræst til Bevtoft og Tirslund.

MINDER FRA MIN HØJSKOLETID

Jeg glemmer aldrig Faarevejle Højskole! Derfra har jeg det ubetinget bedste Minde i mit Liv, nemlig, at Gud og jeg fandt hinanden, og det blev Begyndelsen paa en Vandring, som har varet ved indtil nu og af hans Naade skal blive ved ogsaa paa den nye Jord. Hvordan det gik til, skal ikke fortælles her, men dér havde Gud beredt den Stilhed og de Forhold, under hvilke Kampen mellem Gud og Satan om en Sjæl kunde udkæmpes til Sejr for Guds Kærlighed. Derfor har jeg en vældig Tro paa Højskolens Betydning n e t o p i vor Tid. Gid vi kunde faa de unge til at tage paa Højskole, at de kunde faa rigtig begyndt. Det er ikke Højskolestemninger eller sligt, jeg stoler paa, men den Stilhed og Tid til aandelig Fordybelse, som et Højskoleophold giver saa uforlignelig Anledning til. Dette Forhold bør troende Forældre og Guds Riges Arbejdere, som

virkelig længes efter Sjæles Frelse, have Øjet opladt for og benytte sig af.

Og saa har jeg naturligvis ogsaa andre Minder fra dette Sted, først og fremmest dejlige Minder om andre, som Guds Aand dèr fik ført ind paa Himmelvejen, og som — efter hvad jeg stadig med Glæde og til Bestyrkelse i Troen har set i Vandremapperne — har holdt ud, ja er voksede i Guds Naade og Kundskab. Det faar man Respekt for, naar man ellers i Livet lærer, hvor vanskeligt det er, at Sjæle, ogsaa unge, gaar ind i Guds Rige og bliver virksomme Arbejdere i Vingaarden.

Og hvis jeg saa havde haft Evne til at »spidde« de enkelte Oplevelser og stille dem til Skue, saa vilde jeg dykke ned i det Mylder af muntre og livsglade Minder, som fyldte Tiden i det halvandet Aar, jeg var paa Faarevejle Højskole, Minder om Vinterens friske Liv, hvor de arbejdsvante, men ledige fysiske Kræfter ofte gav sig sælsomme og ikke helt smertefri Udslag, snart paa Næstens Understel til en rask, saakaldet »Kalundborgtur«, snart paa det ustandseligt fornyede Dørbeslag og øvrige Inventar, snart i overvættes rigelig Anvendelse af Blæk til Stilebogens Kragetæer, eller hvad man nu lod Næverne tage fat paa. Den var i alt Fald ikke kedelig, saadan en Vinter.

Og saa var der Sommerens Solskinsliv, naar de lysklædte Sommerpiger drog ind paa Slottet og snart fandt hinanden i hyggelige, snadrende Grupper rundt i Haven, eller hvor kunde man ikke træffe dem! Den drøjeste Oplevelse var vel Københavnsturen, naar Pusselankerne efter lang og hed Traven paa Stenbroen begyndte at nægte Tjeneste og blev saa ømme, at vi midt paa aaben Gade m a a t t e have Fodtøjet af og Tærne tilført nogen frisk Luft, selv om ogsaa de altid nysgerrige Københavnere under højlydt og generende Opmærksomhed stoppede op for at faa denne gratis Forestilling med.

Ja, der kunde være mange Minder og Oplevelser, som ogsaa uindviede kunde fryde sig over, hvis man kunde fortælle dem ret. Og dog, hvad forstaar en, som aldrig selv har deltaget i Højskolelivet, vel af dette rige og glade Liv, som dèr opleves, indtil Afskedsstundens Vemod mod Slutningen lægger sig over Sindene.

Men vi, der har oplevet det, vi siger af Hjertet Gud Tak for Indre Missions Højskoler og beder om, at ogsaa Faarevejle

maa faa »en Fremtid, som han gav den Minder«, og at den maa blive ved i det gamle Spor. Da skal endnu mange dyrekøbte Sjæle dèr finde den Frelse, som er mere værd end den ganske Verden.

Med kærlig Hilsen fra min Hustru — som jeg ogsaa fandt paa F. H.! — og

eders hengivne
Chr. Tolsgaard,
Sognepræst i Nors.

TIL FESTEN!

Naar Højskolen nu holder 25 Aars Jubilæum, er der mange Tanker, som kommer og gaar hos os, der i kortere eller længere Tid har været knyttet til Skolen enten som Lærere eller Elever. Maatte der paa Jubilæumsdagen være noget af det i Sindene, som selve Ordet Jubilæum udtaler, nemlig Jubel. Guds Børn har deres egen Maade at holde Fester paa. At jubilere vil jo sige: at feste! Guds Børns Fester har et andet Indhold end Verdens. Vi oplever undertiden Forskellen. Det, der giver Guds Børns Fester Indhold, er Ordet og Sangen — Guds Ord og Guds Menigheds Sange.

Naar jeg skal sende min Hilsen til F. H.s Fest, maa det blive ud fra Herrens eget Ord, og Ordet er dette: Se, hvor godt og hvor lifligt det er, at Brødre ogsaa bor tilsammen — som Herrens Dug, der falder ned paa Zions Bjerge, thi der har Herren beskikket Velsignelsen, Livet til evig Tid. Ps. 133, 1 og 3.

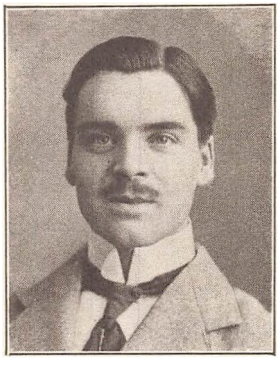
Der er mange, der, inden de kom paa F. H., gik i det tørre Ørkenland aandelig talt, og deres Hjerter vansmægtede, men i Brødres eller Søstres Samfærd med Guds Ord og Guds Menigheds Sange blev deres Sjæle vederkvægede, og de fandt Livet til evig Tid. De fik en særegen Jubilæumsdag eller -tid i deres Liv og takker Gud og Mennesker paa Skolens Jubilæumsdag.

Andre oplevede, at det er godt, naar Brødre bor tilsam-

men, og fik under Samværet paa F. H. mange gode og nyttige Kundskaber med som en Ballast for det timelige Liv, men de kom ikke med i Himmelskibet. Det vigtigste mangler: Livet til evig Tid. Det maa findes. Kære Læser — find det! Maatte det nu ogsaa under Jubilæumsfesten opleves, at det er godt, at Brødre og Søstre finder sammen paa F. H., og at Guds Velsignelse hviler over Dagene. Men ikke alene det — maatte Skolen og dens Arbejdsstab opleve det i Fremtiden, naar unge drager ind og ud paa F. H. ved Sommer- og Vintertide, at lifligt er det, naar Brødre bor tilsammen, at Herren dèr har beskikket Velsignelsen, og at det Liv, der bliver til evig Tid, maa finde Indgang i Hjerterne.

Anker Nissen (1924),
Sognepræst i Skrave.

TAK, AT JEG MAATTE VÆRE MED!

Egentlig har jeg været med to Gange. Første Gang var som Elev i 1915—16. At det blev Faarevejle Højskole, jeg besøgte, skyldtes mit tidligere Bekendtskab med Forstander Julin, der indpodede mig forskellig Visdom en kort Tid i Barneskolen.

Dengang anede jeg ikke, at jeg senere som ung Maler endnu engang skulde sidde paa Skolebænk hos Julin og hans Medarbejdere.

»Højskoletanken« var dengang mere almindelig hos Ungdommen, end den nu er; det hørte næsten med til almindelig Dannelse at have besøgt en Højskole. For mig blev Opholdet paa F. H. en rig Tid; jeg syntes, at jeg var, hvor jeg skulde være, denne Følelse gjorde mig tryg og glad. De Mænd, som førte Ordet her, kom til at præge os, fordi vi mærkede, at de havde noget godt at bringe; vi saa deres Tro paa Ungdommen, og deres Ofre og Anstrengelser for os i Skolearbejdet og deres Nidkærhed i at tjene Gud i deres Gerning!

Som selve Skolen laa og endnu ligger med sine Vinduer frit til alle Verdens Hjørner, saaledes stod vi hver især spørgende med Sindets og Hjertets mange Ruder vendt mod den

Verden, hvorfra vi kom, og hvortil vi snart skulde vende efter en kort Tids Ophold paa det hvide Slot. »Hvide Slot«, dine hvide Mure i Solens Glans blev Billedet for os paa Sindets og Hjertets Renhed og Højhed.

Og hang graanende Skyer over dit Tag, og jog Stormen pibende omkring dine Hjørner, desto højere sang det inden i dig af Ungdommens brusende Mod. Du ligger der endnu, du skønne Slot paa Lammefjorden! Gid dine Vinduer fremdeles maa være aabne ud til den store Verden, saa Lyset kan trænge ind — nye Impulser indfanges; men ogsaa, saa din Sang maa høres, ikke alene Mindernes Sang, men Haabets glade friske Sang. Sangen har endnu Lysning, og derfor vil den ogsaa, om den fremdeles maa lyde, gyde Forklarelsens Skær over det Arbejde, der gøres inden for dine Mure.

II.

For tredie Gang (alle gode Gange tre) skulde Julin og jeg atter mødes i Skolearbejdet. Da jeg anden Gang kom igen, blev det da som Medarbejder hos min »gamle« Lærer. Hvadenten jeg ser tilbage paa min Elevtid eller min Lærergerning i omtrent 4 Aar, mindes jeg lykkelige Tider. Det blev nærmest Haandværkerne, jeg maatte tage mig af; disse var i Mindretal; men var de end faa, saa sled de godt i det med Lineal og Blyant. Vi holdt til oppe under Taget — en herlig Udsigt til den blaa Himmel med drivende Skyer, der jog af Sted fra Sejrøbugt til Lammefjord! — En blev næsten søsyg af at kigge op. Vi følte os paa en udsat Post heroppe, naar det peb i »Takkelagen«, og den graa Vejrhane knirkede paa Uranienborg.

Heroppe fra Taarnets Buer tog det omliggende Land sig herligt ud; dette finder Udtryk i Linier fra en af de mange Sange, som i Aarenes Løb er blevet til om Faarevejle Højskole:

»Fra dens Taarn By og Bakker vi skimter;
imod Vest knejser Vejrhøj saa grant,
mens i Øst Sol i Vandspejl sig glimter,
og bag Dragsholm sit Leje den fandt!«

Underligt at tænke paa, at rager Borghanen højt, stikker Grunden dog dybt, thi her klukkede i længst forsvundne Tider Fjordens Bølger, som bar de stolte Vikingers Snækker helt ind til Flintholms Kyst. Dengang kom Ungdommen til Ufred

og Kamp; men ogsaa Tiderne forandrede sig. Kristen Ungdom gik Fredens Ærinde. Mange kom, saa og vandt. Ofte kæmpedes der paa aandelig Vis en Kamp paa Liv og Død. Kampen om det evige Liv var ikke vendt mod andre, men mod een selv; det var Forskellen paa Kampen før og nu!

Og den Kamp, som evigt bestaar for hver, som tror, den fik maaske sin Start her paa det hvide Slot for dig; dette gør »Hjemmet paa Fjorden« dobbelt kært. Siden vi forlod Faarevejle Højskole, har vi maattet mærke til Kampen mellem ondt og godt i os og omkring os. Ogsaa vor Skole har haft vanskelige Aar at kæmpe med. Gud give den og os, der staar omkring den i Mindernes og Tankernes sammenflettede Kæde, at se indad i os selv, opad til ham, der »ene kan«, og fremad mod ham (Jesus), der gaar foran og bereder Vej, baade for den enkelte i hans Rige, for hver en Gerning i hans Have og ogsaa for alt det, som han kan kendes ved paa det hvide Slot!

H. Wiberg.

FØR HØJSKOLEN KOM —

Vi faa Mennesker, der i 1904 levede paa den lille Plet omkring Faarevejle St., hvor de to »Øer« Mellemø og Flintholm løfter sig op over det flade Land, vi vidste, at ogsaa vort Bosted havde noget af den egne Skønhed i Eje, som i saa rigt Maal præger Landet omkring Lammefjorden.

Det smukkeste var Flintholm med den ældgamle Tjørn mod Vest og overstrøet med Flint og Kampesten i næsten alle Former og Størrelser; uforandret gennem 30 Aar fra 1874, da Havet maatte trække sig tilbage fra Holmens Fod.

Paa Flintholm samledes vi om Sommeren til smaa Møder og Sammenkomster, og det var paa Flintholm, man til de fleste Tider kunde finde Ensomheden i en af dens smukkeste Former.

Andre kaldte vor By en Afkrog eller »Sjællands Sibirien«, og Byen var, efter alt at dømme, ikke regnet videre med i Sognets Anliggender. Tyngdepunkterne laa helt andre Steder, og

det maatte vel være saadan. Men vi herude i »Ødet« saa de gode Sider ved vor By, og der var da ogsaa Folk oppe i Sognet, hvis Syn herpaa faldt sammen med vort.

Det var dog Pastor P. C. Dyekjær, der i 1904 blev Sognepræst til Faarevejle og Dragsholm og om hvem et københavnsk Dagblad da skrev omtrent saaledes:

»Mon Dyekjær nu ordner de Faarevejler,
som han hidtil har knubset vore Fejler«,

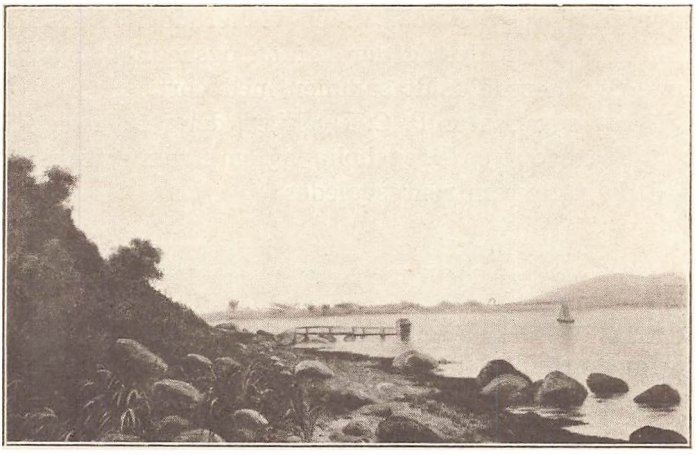
som i langt videre Kredse skabte den Forstaaelse af Stedets forskellige Fortrin, der senere gjorde det lettere at samles om Pladsen paa Flintholm, da Tiden var inde til at rejse Højskolen.

Alle Forarbejder, Beregninger, Møder og maaske Kampe fra Højskolens Inderkreds véd jeg kun saa lidt om. Men det er nu godt 25 Aar siden, vi begyndte at arbejde paa Højskolens Bygning; jeg maa nok sige vi, da jeg som Tømrer var med i Arbejdet fra Kælder til Kvist. Der var en egen Stemning over dette Arbejde; det var et Arbejde under Forventning med mange Minder, ogsaa med Minder om Guds gode og beskærmende Haand i Hverdagens Slid. — Der er ogsaa Minder om de mange dygtige Haandværkere og andre, der efterhaanden fandt Vej til Arbejdspladsen paa Skolen; i det hele laa ligesom en Spore til at lære noget og dygtiggøre sig.

Og saa havde vi da Højskolen; helt færdig var den ikke ganske vist, da det første Hold Elever, hvoriblandt jeg fik Lov til at være med, drog ind de første Dage i November 1907. Og hvad man end kan sige om det første Hold Elever, tror jeg sikkert, man ikke kan kalde det en forknyt Flok unge Mennesker. Der var Arbejdslyst og der var Tilfredshed ,ogsaa naar vi vadede gennem Sneen over til Flintholms Vognport for — som en lidt vittig Elev udtrykte sig — at spise til Middag sammen med det andet Kvæg.

Dog herom ikke mere, kun en Tak fra en af Aargang 1907 Elever til Forstander Andreassen, Lærer Julin, Gartner Ravndrup, cand. Hansen og ikke mindst til Tegnelærer Chr. Dam for de mange lærerige og velsignede Timer paa Faarevejle Højskole. Der var Alvor over Arbejdet. Forstander og Lærere satte meget stærkt ind paa, at vi Elever virkelig fik lært saa meget som muligt.

For mig var Vinteren 1907—08 et af mit Livs Oplevel-

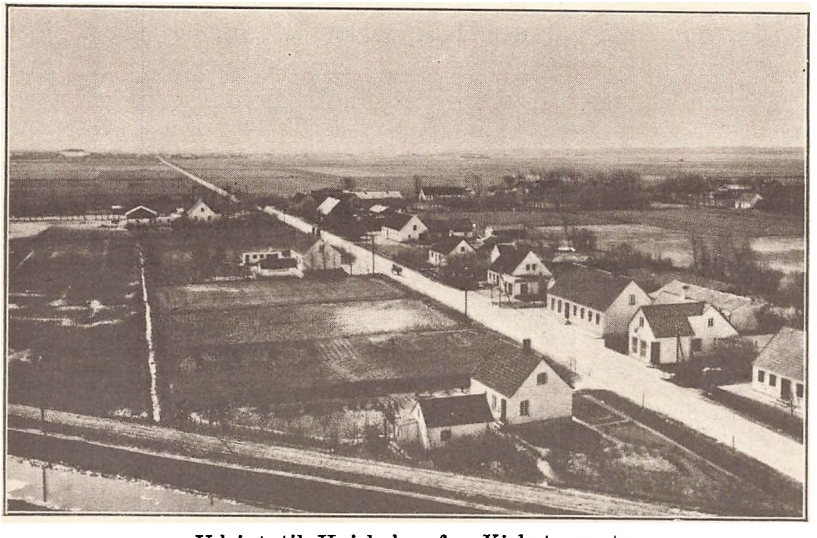

Parti fra Lammefjorden før Udtørringen.

ser, hvor jeg først og fremmest forstod, at jeg trængte til at lære noget.

Skulde jeg slutte med noget, som vistnok kommer til at skrives paa Ledelsens Debet-Side, bliver det en Beklagelse over, at Haandværkerskolen, som begyndte saa godt og lovende i 1907, fik Lov til at sygne hen og visne.

Carl Jensen,
Faarevejle.

Udsigt til Højskolen fra Kirketaarnet.

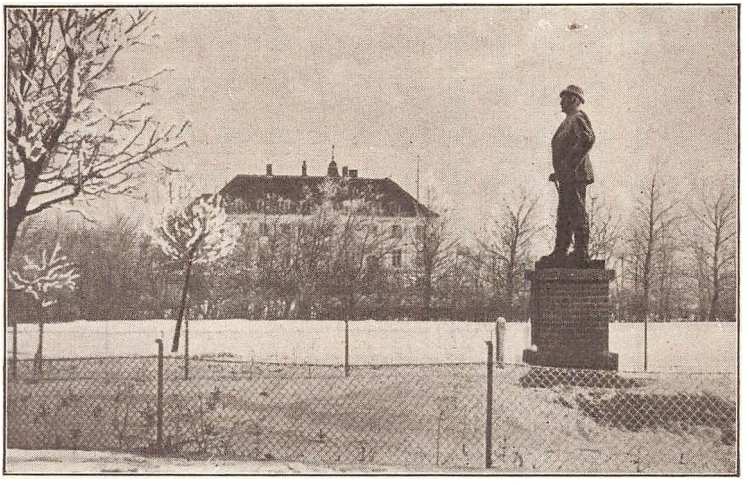
GAMLE MINDER

I ANLEDNING AF FAAREVEJLE HØJSKOLES 25 AARS JUBILÆUM

For mer' end et halvt Hundred Aar tilbage,
i gamle Kong Christian den Niendes Dage,
saa Sjælland vel ud omtrent som i Dag,
med Søer og Skove og Bakkedrag.
Dog er der et Sted, hvor der nu er Land,
og hvor der dengang var seks Alen Vand.
I hine Dage man maatte sejle,
for at komme til Asnæs og Faarevejle.

Jeg tænker vel næsten, at Lammefjorden
dengang var den skønneste Plet i Norden.
En blinkende Sø, omkranset af Høje
til hver en Kant, hvor man vendte sit Øje.
Jeg har hørt det af andre, som selv har ligget
og plasket i Vandet derude — og kigget
omkring paa Bakkerne, gult og grønt,
at her var saa ganske vidunderligt skønt.

Se, det har han set, den gamle Baron
deroppe bag Vejrhøjs Skove;
men han har set mer', og som Egnens Patron
han en Dyst med Søen tør vove.
Den gamle Skønhed, ja, den gik vel tabt,
men har ved sin Død det nye skabt.
Hvor før Smaafiskene plasked' i Søen,
der standser nu Toget ved Mellemøen.

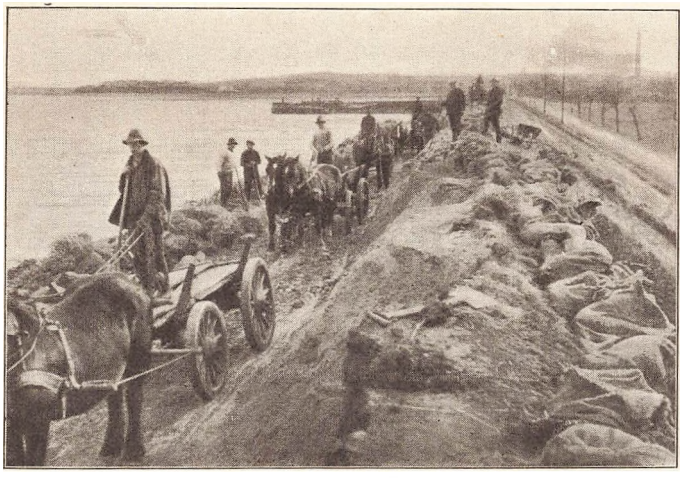

Baron Zytphen Adelers Statue.

Ja, nu er Forandringen temmelig stor
paa den flade, udtørrede Lammefjord,
og mangen Plantage er nu vokset op,
hvor Sangfuglen bygger i Træets Top.
Hvor forhen var Havbund og døde Grave,
der skuer man nu en frugtbar Have.
I Planter og Blomster sig Øjet fryder,
mens Biernes Summen for Øret lyder.

Og Audebodæmningen længst derude,
hvor Vandene brydes og Stormene tude;
den staar der saa fast mod Bølgerne stærke,
ret som et nordvestsjællandsk Dannevirke.
Men selv om ubrydelig stærk den staar,
saa var det dog nær gaaet galt et Aar,
og den var sandsynligvis blevet den lille,
om ikke en stærkere havde sagt: »Stille!«

Ja, da kneb det for Lammefjord, kan jeg tro,
og for Dæmningen med ved Audebo.
Mens Bølgerne rase og Stormene tude,
man sled for at holde Vandene ude.

Audebo Dæmning efter Stormfloden 1921.

Men langsomt steg de, Tomme for Tomme,
man saa, at en Ulykke m a a t t e komme.
Dog lever Jehova, den gamle af Dage.
H a n bød, — og Vandene gik tilbage.

Og Aar var gaaet, mens Søen forsvandt,
gav Plads for de duftende Enge.
Naturens Kræfter Mennesket bandt
og skabte et blomstrende Vænge.
Udviklingen gik sin naturlige Gang;
Lærken erstattede Bølgernes Sang.
Man bygged' paa Kraft baade stort og smaat,
og midt i det hele — det hvide Slot.

Snart Skolen med Hanen mod Vinden vendt
stod hilsende Kirken med løftet Hoved',
ret som om den traf en gammel Bekendt,
der blot ikke Springet saa langt havde vovet.
Der stod den saa fast paa den sikre Grund
og talte om Lykke for kommende Dage,
ja, vidned' om Kundskab i Folkemund
for alle, som ind ad dens Dør monne drage.

Nybyggere paa Lammefjorden ved Aar 1900.

Og nu har den staaet et kvart Hundred' Aar
og vidnet for tre Tusind unge Sjæle
om ham, som staar fast, naar alt andet forgaar,
og skænker Værdier, som ingen kan stjæle.
Men Skolen har ogsaa til Folkegavn
spredt Kundskab blandt unge Møer og Svende,
og lært dem at møde Modgang og Savn
med Dygtighed, Mod og Fortrøstning i Hænde.

Ja, Gud var vor Tilflugt i Strid og i Fred
i alle de henrundne Dage.
Vi mindes, da Dyekjær la'e Grundstenen ned
for femogtyve Aar tilbage.
Vi mindes vort første Forstanderpar,
Andreassen og hans Frue.
Vi tror, at de Frugter, Gerningen bar,
vil kommende Slægter skue.

Og nu, Nittenhundredogtredive plus to,
vi mødes i Flok og i Følge.
Vor Skole er blevet en levende Bro
langt over den rullende Bølge.

J. C. Christensen paa Højskolens Talerstol.

Ja, rundt over Danmark, vort elskede Land,
»Sølvsnoren« har spændt sine Strenge,
og binder os sammen, hver Kvinde og Mand,
helt ned til »det søndre Vænge«.

Ja, Broen, som binder, er Lammefjord
og Strengen, det hvide Slot.
Vi ønsker for dem, som der bygger og bor,
at Værket maa lykkes dem godt.
Vi véd, der er altid Sædejord nok,
og ønsker, at Unge i stigende Flok
maa finde de mange Forgængeres Spor
til den smukke Højskole paa Lammefjord.

Viggo Bay,
Tirslund Skole.

BEDRE FREM –

De, der blot een Gang er kommen ind ad Faarevejle Højskoles Hovedindgang, vil uden Tvivl have lagt Mærke til de to Ord, der staar som Overskrift over disse Linier. I gylden Glans straaler de over Indgangsdøren til den lange Gang, der forbinder de to Hovedfløje. Forstander Andreassen, der satte denne Overskrift over Døren, der fører ind til Undervisningslokalerne, har uden Tvivl gennem dette Motto villet udtrykke Skolens Opgave. Det er da ogsaa det, der er taget Sigte paa gennem de 25 Aar: at hjælpe den Ungdom, der gik ind under Skolens Tag, bedre frem. Bedre frem i Kundskabstilegnelse og Dygtiggørelse til Livets Gerning og bedre frem i Erkendelse af egen Ufuldkommenhed og i Tilegnelse af Frelsens Naade og Kraft. Idet vi staar stille ved 25 Aars Milepælen, takker vi Gud for naadig Bistand, og samtidig gaar vi ind under den Appel, der ligger i det givne Motto, idet vi beder om Hjælp til selv at komme bedre frem og til at føre Gerningen blandt Danmarks unge bedre frem.

Færing i Nationaldragt.

Inden vi afslutter det-

te Festskrift, maa vi minde om, at vore Tanker under dettes Udarbejdelse Gang efter Gang har dvælet ved de Tusinder af unge Mænd og Kvinder, der gennem de 25 Aar var vore Elever i kortere eller længere Tid; vi føler os i dyb Taknemmelighedsgæld til de mange for den Velsignelse, de bragte med sig, og den ubetalelige Hjælp, de ydede os, der stod i den daglige Gerning paa Skolen; de var i Sandhed gode Medarbejdere. Vi føler ogsaa Trang til at bringe en stor Tak til alle dem, der blev ved med at omslutte Skolen og Gerningen her med trofast Kærlighed og Forbøn; uden denne Indsats havde vi sikkert maattet give op for de mange Vanskeligheder, der meldte sig.

En Repræsentant fra Island.

Havde Pladsen tilladt det, vilde vi have skrevet adskilligt om de forskellige Repræsentanter fra Elevholdene; men vi maa nøjes med at gengive hosstaaende Billeder, der viser et Par af vore unge i deres Hjemlands Nationaldragter; vi hilser hver enkelt af vore forhenværende Elever, idet vi beder eder om fremdeles at slaa Kreds om vort fælles Hjem paa Lammefjorden.

Saa gaar vi da trøstigt forbi Milepælen i Forvisning om, at han, der bevarer Israel, slumrer ikke, og at han, der har hjulpet hidindtil, han hjælper og herefter.

C. M. Julin.

Program for Højskolen.

Faarevejle Højskole ligger i en ejendommelig og smuk Egn midt i den udtørrede Lammefjord. Gennem de 25 Aar, Skolen har virket, har flere Tusinde af Danmarks unge fundet Vej til den hvide Ungdomsborg paa Flintholm, har glædet sig over Egnens Naturskønhed og har høstet rigt Udbytte af deres Højskoleophold.

Skolen har følgende Kursus:

I. **Vinterkursus** for unge Mænd fra 3. November til 30. Marts.
   1) Alm. Højskoleafdeling.
   2) Landbrugsafdeling.
   3) Husflidsundervisning.

II. **Sommerkursus** for unge Kvinder fra 3. Maj til 30. Juli.
   1) Højskoleafdeling.
   2) Husholdningsafdeling.

III. **Augustkursus** fra 3. til 30. August. (Husholdningskursus). Grovere og finere Madlavning, Henkogning og Syltning samt Haandarbejde.

IV. **Feriekursus** fra 1. til 8. August.

V. **Kort Landbrugskursus** 11 Dage i Januar.

Vi sender gerne Skolens Program til alle højskolesøgende unge.

C. M. Julin.

Undertegnede indmelder sig herved som Elev paa Faarevejle Højskole og ønsker at besøge:

Vinterskolens: Højskoleafdeling, Landbrugsafdeling.

Sommerskolens: Højskoleafdeling, Husholdningsafdeling.

NB. Sæt et Kryds under den Afdeling, De ønskes optaget i.

Alder: .....

Amtsunderstøttelse fra: .....

Navn:

Stilling: .....

Adresse: .....